

Halvtidsutvärdering av det Nationella forskningsprogrammet inom migration och integration

Rapport av Faugert & Co

Förord

Regeringen har gett Formas, Forte och Vetenskapsrådet i uppdrag att leda ett antal nationella forskningsprogram som tar sikte på olika samhällsutmaningar. De första programmen startade 2017. Fram till 2022 har uppdraget stegvis utökats till totalt 13 program, alla med olika inriktning. De nationella forskningsprogrammen är breda, tioåriga satsningar. De ska stärka forskningens möjligheter att möta de samhällsutmaningar regeringen har pekat ut. För att lyckas med detta har programmen också en målsättning att stärka samverkan mellan forskningsutförare, forskningsfinansiärer och andra samhällsaktörer.

Denna rapport berör forskningsprogrammet inom migration och integration och är en av sju delrapporter i en halvtidsutvärdering av de nationella forskningsprogrammen som pågått i snart fem år. De sju programmen har utvärderats var för sig och resultaten redovisas i separata rapporter. Vi har även låtit göra en övergripande utvärdering som lyfter fram samlade slutsatser och reflektioner kring hur programmen fungerat som finansieringsinstrument.

Syftet med utvärderingarna är att bidra till lärande och till programmens fortsatta utveckling. Genom att låta utvärdera programmen får vi värdefulla insikter som vi kan ta med oss i det fortsatta arbetet med alla nationella forskningsprogram, både kring vad som lyckats bra och kring sådant som vi kan behöva arbeta vidare med. Sammantaget visar utvärderingarna att programmen har tagit fram kunskap av betydelse för sina respektive samhällsutmaningar. Det är en god utgångspunkt för vårt fortsatta arbete.

Utvärderingarna är genomförda av Faugert & Co Utvärdering AB på gemensamt uppdrag av Formas, Forte och Vetenskapsrådet. Rapportens analys och rekommendationer är helt och hållet utvärderarnas. Vi vill rikta ett varmt tack till rapportförfattarna och till dem som bidragit till utvärderingen genom enkätsvar och intervjuer.

Stockholm, 7 november 2022

Katarina Bjelke

Generaldirektör, Vetenskapsrådet

September 2022

Halvtidsutvärdering av det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration

Mid-term evaluation of the National Research Program within Migration and integration

Bo Sandberg, Amanda Bengtsson Jallow, Göran Melin, Josefine Olsson och Sebastian Eriksson Berggren

September 2022

Halvtidsutvärdering av det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration

Mid-term evaluation of the National Research Program within Migration and integration

---

Bo Sandberg, Amanda Bengtsson Jallow, Göran Melin, Josefine Olsson och Sebastian Eriksson Berggren

Titel: Halvtidsutvärdering av det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration

Författare: Bo Sandberg, Amanda Bengtsson Jallow, Göran Melin, Josefine Olsson, Sebastian Eriksson Berggren –
Faugert & Co/Technopolis Sweden

Utgiven: 7 november 2022

Utgivare: Faugert & Co/Technopolis Sweden

Diariernr: 3.2-2022-06480

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Programmet	1
Programmets bidrag	1
Rekommendationer	2
Summary	3
The programme	3
The programme's contribution	3
Recommendations	4
1 Inledning	6
1.1 Uppdrag	6
1.2 Metoder	7
1.3 Genomförande	8
1.4 Rapportens disposition	8
2 Mål och implementering	9
2.1 Ämnesområde	9
2.2 Målsättning och utveckling	9
2.3 Implementering	12
2.3.1 Organisation	12
2.3.2 Insatsformer och aktiviteter	12
2.3.3 Programmets finansiering	15
3 Programmets bidrag	17
3.1 Förnyelse och nytänkande	17
3.1.1 Förnyelse och nytänkande	17
3.1.2 Kunskapsuppbyggnad	18
3.2 Samverkan	20
3.2.1 Tvär- och mångvetenskaplig samverkan	20
3.2.2 Tvärsektoriell samverkan	22
3.2.3 Samordning och integration	26
3.3 Nyttiggörande	28
3.3.1 Nyttiggörande av forskningsresultat	28
3.3.2 Koppling mellan forskning och högre utbildning	30
3.4 Jämställdhet	31
3.5 Effektivitet	32

4	Additionalitet och måluppfyllelse	35
4.1	Additionalitet	35
4.1.1	Additionalitet på projektnivå	35
4.1.2	Additionalitet på systemnivå	35
4.2	Måluppfyllelse	37
4.2.1	Några kommentarer angående programmets målformuleringar	40
5	Slutsatser och rekommendationer	41
5.1	Slutsatser	41
1.1	Rekommendationer	42
Bilaga A	Intervjupersoner och deltagare vid presentationer	43
A.1.	Intervjupersoner	43
A.2.	Deltagare i tolkningsseminarium	43
Bilaga B	Webbenkäter	44
B.1.	Metod	44
B.2.	Enkät	44
Bilaga C	Expertbedömning	52
C.1.	Inledning	52
C.2.	Sakexperternas bedömning	52
Bilaga D	Förkortningar	56
Bilaga E	Beskrivning av Swecrisdata	57
E.1.	Om Swecris och användningen av data till utvärderingen	57

Tabeller

Tabell 1.	Utlysningar 2017–2019 och resulterade antal projekt samt offentlig finansiering.	13
Tabell 2.	Finansiärer i Swecris, antal projekt och beviljat belopp från finansiärerna, för projekt med startår 2017–2021.	57
Tabell 3.	Forskningsämnesområden i Swecris, antal projekt och beviljat belopp från finansiärerna, för projekt med startår 2017–2021.	58

Figurer

Figur 1.	Programmets insatser i forskningscykeln. _____	11
Figur 2.	Programmets organisation. _____	12
Figur 3.	Beviljandegrad per år för ansökningar i utlysningar 2017–2019. _____	15
Figur 4.	Offentlig finansiering per år till projekt från utlysningar 2017–2023. _____	15
Figur 5.	Fördelning av offentlig finansiering på forskningsämnesområden för projekt från utlysningar 2017–2019. _____	16
Figur 6.	I vilken utsträckning bidrar projektet till förnyelse och nytänkande inom... _____	18
Figur 7.	Tvär- och/eller mångvetenskaplighet i projekt från utlysningar 2017–2019. _____	21
Figur 8.	I vilken utsträckning sker tvärvetenskaplig samverkan inom ramen för projektet? _____	22
Figur 9.	Samarbetsmönster i projekt från utlysningar 2017–2019. _____	23
Figur 10.	Svenska finansiärers finansiering av forskning inom migration och integration 2017–2021. _____	26
Figur 11.	Svenska finansiärers finansiering av forskning inom migration och integration per forskningsämnesområde 2017–2021. _____	27
Figur 12.	Vilka av följande resultat/effekter bidrar projektet till? _____	29
Figur 13.	Vilka av följande ytterligare effekter bidrar projektet till för din organisation? _____	30
Figur 14.	I vilken utsträckning bidrar projektet till kopplingen mellan forskning och högre utbildning? _____	31
Figur 15.	Huvudsökandes kön för beviljade projekt från utlysningar 2017–2019 (antal i staplar och relativ könsfördelning i procentsatser). _____	32
Figur 16.	Överblick av svenska finansiärers finansiering av projekt 2017–2021 i Swecris per forskningsämnesområde _____	58

Sammanfattning

På uppdrag av Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) och Vetenskapsrådet (VR) har Faugert & Co genomfört en halvtidsutvärdering av det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration. Uppdraget genomfördes under perioden november 2021 till september 2022.

Syftet med utvärderingen har varit att bedöma programmets potential att uppnå förväntade resultat och effekter, så som de anges i forskningsagendan. Ett annat syfte med utvärderingen har varit att bedöma hur väl programmets utformning och insatser svarar mot regeringsuppdraget, programmets egna mål samt vilket mervärde programmet tillför forsknings- och innovationssystemet. Utvärderingen är av formativ karaktär och lämnar rekommendationer för vidare utveckling av programmet. Datainsamling har bestått av dokumentstudier, enkäter till projektledare, registeranalyser, finansieringsanalyser, sociala nätverksanalyser, djupintervjuer och expertbedömning. Insamling av data har också skett i samband med diskussioner kopplade till presentationer av observationer.

Programmet

Det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration genomförs under perioden 2017–2026. Programmet stöder högkvalitativ forskning och kunskapsuppbyggnad inom forskningsfältet. Programmet ska belysa alla aspekter av migration och integration, öka kunskapen om förutsättningar för att skapa inkluderande samhällen och omfatta forskning om både kortsiktiga och långsiktiga orsaker till och konsekvenser av migration.

Vid utarbetandet av den strategiska forskningsagendan bildades en programkommitté med representanter för VR, Forte, Formas, Sveriges kommuner och regioner, Sida, Migrationsverket och Delegationen för migrationsstudier (Delmi). En referensgrupp bestående av forskare aktiva inom migration och integration bistod i framtagandet av forskningsagendan, och ger löpande inspel till programansvariga. VR ansvarar för styrning och administration av programmet. En programansvarig på myndigheten är operativt ansvarig för programmet. Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap har beslutanderätt om allt som rör programmet, och huvudsekreteraren för humaniora och samhällsvetenskap stödjer den programansvarige i styrning och administration.

Programmets bidrag

Vad gäller kunskapsuppbyggnad är det främst forskarna som har definierat vilka frågor och områden som ska utforskas. Projekten som har finansierats av programmet svarar i varierande grad mot de i forskningsagendan identifierade kunskapsbehoven. Projekten har starka kopplingar till högre utbildning, till exempel genom att projektledarna handleder forskarstudenter och studenter, deltar i undervisning etcetera.

Projekten inom programmet innebär en hög grad av samverkan, inklusive både tvärvetenskaplig och mångvetenskaplig sådan. Tvärsektoriell samverkan har främst förekommit i programkommittén och genom samarbetet med Delmi där representanter för olika myndigheter och organisationer haft en samverkansplattform. Programkommittén har sedan hösten 2021 omorganiserats så att forskningsfinansiärer och organisationer som representerar avnämare har delats upp i olika kommittéer. Detta verkar, åtminstone rent organisatoriskt, ha minskat förutsättningarna för tvärsektoriell samverkan.

Koordinering med andra nationella satsningar har främst skett genom informationsutbyte och diskussioner inom programkommittén. För att uppnå de nationella forskningsprogrammets övergripande mål och öka deras bidrag till att möta samhällsutmaningar bedöms en ökad koordinering med andra satsningar i Sverige vara nödvändig.

Programmet har bidragit till jämställdhet då frågan hanteras i beredning av forskningsansökningar och i uppföljning av forskningsprojekt. En knapp tredjedel av projektledarna har i enkäten angett att deras projekt bidragit till det globala målet om jämställdhet. Forskningsprojekt som belyser jämställdhetsfrågor inom migration och integration efterfrågas då det inte har varit en del i genomförandet av programmet.

Programmet har haft ett stort mervärde för forskarna som har beviljats finansiering, men mervärdet är inte lika tydligt på systemnivå. Det finns en diskrepans mellan ambitionsnivån i programmålen och hur programmet har implementerats. Detta begränsar programmets mervärde i forsknings- och innovationssystemet. Till exempel har programmet inte gjort tydliga prioriteringar för att säkerställa att forskningsprojekten främjar tvärsektorieell samverkan och dialog mellan forskare, praktiker och beslutsfattare, vilket sannolikt begränsat programmets mervärde i förhållande till VR:s reguljära forskningsfinansiering. Vidare saknas en strategi som preciserar hur programmet ska bidra till evidensbaserad politik och förvaltning. Informationsspridningsaktiviteter avser främst kunskapsspridning mellan forskare inom akademien, även om det finns undantag som till exempel samarbetet med Delmi.

Rekommendationer

För att stärka programmet i dess roll som nationell forskningsplattform inom området och uppfylla ambitionen att bidra till att möta stora samhällsutmaningar, lämnar utvärderingen följande rekommendationer:

- **Utveckla en modell för tydligare projektstyrning.** Programmet har en bred ansats och en relativt liten budget. Då programmet inte har avgränsat sina utlysningar till de insatsområden och kunskapsbehov som identifierats i forskningsagendan blir det svårt att realisera synergier mellan projekt och resultat. Forskningsfinansiering bör riktas specifikt mot de insatsområden och kunskapsbehov som identifierats i agendan för att öka sannolikheten för att de önskade resultaten ska uppnås. På så vis kan programmets mervärde i förhållande till VR:s ordinarie forskningsfinansiering stärkas och dess bidrag till att möta stora samhällsutmaningar öka.
- **Öka graden av tvärsektorieell samverkan** genom att utveckla och implementera strategier för att stimulera samarbete mellan forskare, praktiker och beslutsfattare från olika samhällssektorer. Detta bör ske inte bara genom spridning av forskningsresultat utan även genom att i större utsträckning involvera aktörer från olika samhällssektorer i programmet, i forskningsprojekt och i övriga programaktiviteter. På så vis kan förutsättningarna för samarbeten inom programmet mellan aktörer som kompletterar varandra vad gäller kunskap, kompetens och uppdrag öka.
- **Utveckla programmets mål och programlogik så att måluppfyllelse lättare går att bedöma och så att målen kan användas för att strategiskt styra genomförande, uppföljning och utvärdering av programmet.** Programmet behöver formulera och tidsätta effektmål som är tydligt kopplade till programmets forskningsagenda. Till exempel vilken typ av anknytning mellan forskning och högre utbildning programmet vill åstadkomma, och vilka kriterier som behöver uppfyllas för att avgöra om en sådan anknytning har skett.

Summary

On behalf of the Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning (Formas), the Swedish Research Council for Health, Working Life and Welfare (Forte) and the Swedish Research Council, Faugert & Co has carried out a mid-term evaluation of the National Research Program within Migration and integration. The assignment has been carried out during the period November 2021 to September 2022.

The aim of the evaluation has been to assess the potential of the programme to achieve the expected results and impacts, as set out in the research agenda. Another aim of the evaluation has been to assess how well the programme's design and operations correspond to the mission, the programme's objectives, and the added value that the programme brings to the research and innovation system. The evaluation has also been of a formative nature and makes recommendations for further development of the programme. The data collection has consisted of document studies, questionnaires to project managers, register analyses, funding analyses, social network analyses, in-depth interviews, expert assessment, as well as presentations of observations.

The programme

The National Research Program within Migration and integration will be implemented during the period 2017–2026. The programme supports high-quality research and knowledge building in the research field. The programme will highlight all aspects of migration and integration, increase knowledge about the conditions for creating inclusive societies and include research on both short-term and long-term causes and consequences of migration.

In the preparation of the strategic research agenda, a programme committee was formed with representatives from the Swedish Research Council, Forte, Formas, the Swedish Association of Local Authorities and Regions, the Swedish International Development Agency, the Swedish Migration Agency, and the Migration Studies Delegation (Delmi). A reference group consisting of researchers active in migration and integration assisted in the development of the research agenda and provides ongoing input to the programme managers. The Swedish Research Council is responsible for the governance and administration of the programme. A programme manager is operationally responsible of the programme. The Scientific Council for the Humanities and Social Sciences has decision-making power over everything related to the programme, and the Secretary General for Humanities and Social Sciences supports the programme manager in governance and administration.

The programme's contribution

In terms of knowledge building, it is mainly the researchers who have defined which issues and areas to explore. The projects funded by the programme respond to varying degrees to the knowledge needs identified in the research agenda. The projects have strong links to higher education, for example by the project managers supervising doctoral students and students, participating in teaching, etcetera.

The projects involve a high degree of collaboration, including both interdisciplinary and multidisciplinary ones. Cross-sectoral collaboration has mainly occurred within the programme committee and through the collaboration with Delmi, which has served as a collaboration platform for representatives from various authorities and organisations. The programme committee has since the autumn of 2021 gone through a reorganisation, which

resulted in research funders and other organisations being divided into different committees. This seems, at least in from an organisational perspective, to have reduced the conditions for cross-sectoral cooperation.

Coordination with other national initiatives has mainly taken place through information exchange and discussions within the programme committee. To achieve the overall goals of the national research programmes and increase the programme's contribution to meeting societal challenges, increased coordination with other initiatives in Sweden is considered necessary.

The programme has contributed to gender equality as the issue is dealt with in the peer-review of research applications and in the follow-up of research projects. Just under a third of the project managers have stated in the survey that their projects have contributed to the global goal of gender equality. Research projects that highlight gender equality issues in migration and integration are in demand as it has not been part of the implementation of the programme.

The programme has had a high added value for the researchers who have been granted funding, but the added value is not as clear at the system level. There is a discrepancy between the level of ambition in the programme objectives and how the programme has been implemented. This limits the added value of the programme in the research and innovation system. For example, the programme has not set clear priorities to ensure that the research projects promote cross-sectoral collaboration and dialogue between researchers, practitioners, and decision-makers, which is likely to limit the programme's value added in relation to the Swedish Research Council's regular research funding. Furthermore, there is a no clear strategy that specifies how the programme will contribute to evidence-based policy and management. Information dissemination activities mainly concern the dissemination of knowledge between researchers in academia, although there are exceptions such as the collaboration with Delmi.

Recommendations

To strengthen the programme in its role as a national research platform in the field and fulfil the ambition to contribute to meeting major societal challenges, the evaluation makes the following recommendations:

- **Develop a model for stronger project management.** The programme has a broad approach and a relatively small budget. As the programme has not limited its calls to the areas of intervention and knowledge needs identified in the research agenda, it becomes difficult to realise synergies between projects and results. Research funding should be specifically targeted at the areas of intervention and knowledge needs identified in the agenda to increase the likelihood of achieving the desired results. In this way, the programme's added value in relation to the Swedish Research Council's regular research funding can be strengthened and its contribution to meeting major societal challenges can increase.
- **Increase the degree of cross-sectoral collaboration** by developing and implementing strategies to stimulate collaboration between researchers, practitioners, and decision-makers from different sectors of society. This should be done not only through the dissemination of research results, but also by involving actors from different sectors of society to a greater extent in the programme, in research projects and in other programme activities. By doing this, the conditions for collaborations within the programme between

actors who complement each other in terms of knowledge, competence and assignments can improve.

- **Develop the programme's objectives and programme logic so that the achievement of objectives can be more easily assessed and so that the objectives can be used to strategically guide the implementation, follow-up, and evaluation of the programme.** The programme needs to formulate impact goals that are time-bound and that are more clearly linked to the programme's research agenda. For example, the programme needs to articulate what kind of connection between research and higher education it wants to achieve and what criteria that need to be met to determine whether such a connection has occurred.

1 Inledning

1.1 Uppdrag

På uppdrag av Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), och Vetenskapsrådet (VR) har Faugert & Co utvärderat sju nationella forskningsprogram (NFP).

Programmen har sin bakgrund i ett regeringsuppdrag till VR som tillsammans med Forte, Formas, Rymdstyrelsen, Energimyndigheten och Vinnova fick i uppdrag att inkomma med underlag för kommande propositioner.¹ Myndigheternas gemensamma analys innefattade ett förslag om att medel skulle avsättas för "nya nationella forskningsprogram där flera av myndigheterna samverkar".² Genom ett regeringsbeslut fick VR, Forte och Formas i uppdrag att inrätta tioåriga nationella forskningsprogram som skulle bidra till att möta de stora samhällsutmaningarna.³ Programmen som inrättades och som Faugert & Co har utvärderat är:

- Nationella forskningsprogrammet för Livsmedel
- Nationella forskningsprogrammet om Klimat
- Nationella forskningsprogrammet om Hållbart samhällsbyggande
- Nationella forskningsprogrammet om Arbetslivsforskning
- Nationella forskningsprogrammet om Tillämpad välfärdsforskning
- Nationella forskningsprogrammet om Antibiotikaresistens
- Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration

Syftet med utvärderingarna har varit att bedöma programmens potential att uppnå förväntade resultat och effekter enligt deras respektive strategiska forskningsagendor. Utvärderingarna har därför bedömt hur väl programmens utformning och insatser svarar mot regeringsuppdragen, inklusive vilket mervärde de tillför forsknings- och innovationssystemet. Utvärderingarna har även bedömt ändamålsenligheten i programmens organisation och processer mot bakgrund av målen i deras respektive agendor. De huvudfrågor som en separat metautvärdering av de sju programutvärderingarna har haft i uppgift att besvara är:

1. Hur bidrar programmens utformning, insatser och aktiviteter till att skapa förutsättningar för att uppnå respektive agendas förväntade resultat och effekter och därmed möta samhällsutmaningar?
2. Vilket mervärde tillför programmen forsknings- och innovationssystemet?

De sju enskilda programutvärderingarna har haft i uppgift att besvara tio utvärderingsfrågor inom sex områden:

Förnyelse och nytänkande

- Hur bidrar programmet till förnyelse och nytänkande inom identifierade samhällsutmaningar?

---

¹ Regeringen, Uppdrag att inkomma med analys som ger underlag till regeringens forskningspolitik, U2015/1362/F.

² Vetenskapsrådet, Analys av förslag till regeringens forsknings- och innovationsproposition, 2015.

³ Regeringen, Uppdrag att inrätta nationella forskningsprogram, U2017/02404/F.

- Hur bidrar programmet till att adressera kunskapsluckor och/eller kunskapsbehov?

Samverkan

- Hur bidrar programmet till tvär-/mångvetenskapliga samarbeten inom ramen för programmen?
- Hur bidrar programmet till tvärssektoriell samverkan inom ramen för programmen?
- Hur integreras och samordnas programmen och programmens aktiviteter och insatser med andra pågående insatser inom området nationellt såväl som internationellt?

Nyttiggörande

- Hur bidrar programmet till nyttiggörande av forskningsresultat?
- Hur bidrar programmet till att stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning?

Jämställdhet

- Hur bidrar programmet till jämställdhet?

Effektivitet

- Hur ändamålsenliga och effektiva är programmets organisation och processer?

Rekommendationer

- Hur skulle programmet kunna vidareutvecklas för att stärka sin roll som nationell forskningsplattform inom sitt område och uppfylla ambitionen att bidra till att möta stora samhällsutmaningar?

1.2 Metoder

Samtliga sju utvärderingar har så långt möjligt tillämpat samma datakällor, datainsamlingsmetoder och analysmetoder.

Utvärderingen av Nationellt program inom migration och integration har genomförts genom **dokumentstudier** av bland annat programmets forskningsagenda, programlogik, uppföljningar samt diverse dokument tillhandahållna av intervjupersoner och myndigheterna. 9 **intervjuer** har genomförts med representanter för programkommitté, referensgrupp och andra relevanta personer som är involverade i programledningen. I bilaga A finns en förteckning av de vi har intervjuat.

Kvantitativa analyser har genomförts genom bland annat **registeranalyser** med utgångspunkt i VR:s listor över projekt finansierade genom programmet. Projektlistorna innehöll kontaktuppgifter till de projektledare som har besvarat den webbenkät som har legat till grund för analys av programmets finansiering och för sociala nätverksanalyser (SNA). Baserat på data från svenska forskningsfinansiärers databas (Swecris) har programmets finansiering analyserats i relation till annan finansiering inom programmets forskningsområde. Baserat på data från Europeiska kommissionens databas (CORDIS) har analyser även gjorts för att undersöka finansiering till svenska mottagare från EU:s ramprogram.

Alla projektledare har givits möjlighet att besvara en **webbenkät**, främst om deras projekt, men också om annan finansiering av deras forskning samt programmets organisation och processer. Bilaga B beskriver genomförandet och återger frågorna i enkäten. 16 av 20 projektledare svarade på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 80 procent.

Två **sakexperter** har involverats för att bedöma programmets verksamhet och projektportfölj. Sakexperterna nominerades av myndigheterna, varefter myndigheterna kontrollerade de föreslagna kandidaterna avseende jäv. Sakexperternas rapport återfinns i Bilaga C.

Utvärderingen av programmet har även innefattat ett **tolkningsseminarium** 2022-06-13 där ett urval av observationer, reflektioner och preliminära slutsatser presenterades för representanter för programkommitté och finansierande myndigheter. Presentationen syftade också till att stimulera till diskussion kring observationerna och utvärderarnas preliminära tolkningar av dem.

1.3 Genomförande

Utvärderingen genomfördes under perioden november 2021-september 2022 av projektledare Bo Sandberg och Amanda Bengtsson Jallow. Ett för samtliga sju utvärderingar gemensamt centralt team leddes av Göran Melin och Josefine Olsson, där Sebastian Berggren Eriksson, Love Edander Arvefjord, Nils Karlsson och Kristoffer Ljunggren även deltog. Det centrala teamet har bland annat genomfört webbenkäter och kvantitativa analyser samt tillhandahållit riktlinjer och verktyg för momenten beskrivna i föregående avsnitt. Tomas Åström har bistått med kvalitetssäkring. Dessutom har myndigheterna och programkommitté tillhandahållit underlag och ställt upp på intervjuer.

1.4 Rapportens disposition

Efter detta kapitel följer en beskrivning av programmets bakgrund i **kapitel 2**. **Kapitel 3** redogör för programmets bidrag till de nationella forskningsprogrammets övergripande mål⁴, och **kapitel 4** beskriver programmets additionalitet och måluppfyllelse. Det avslutande **kapitel 5** sammanfattar vad utvärderingen har kommit fram till i relation till programmets syfte och mål. I kapitlet lämnas också rekommendationer till programmet. Intervjupersonerna och deltagarna i presentationerna finns sammanställda i **Bilaga A**. **Bilaga B** beskriver kort genomförandet av webbenkäterna och återger frågorna. **Bilaga C** redovisar saksakernas bedömning och **Bilaga D** en lista på förkortningar. **Bilaga E** beskriver data i Swecris.

---

⁴ Regeringen, Uppdrag att inrätta nationella forskningsprogram, U2017/02404/F.

2 Mål och implementering

Detta kapitel inleds med en beskrivning av det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integrations (NFP Migration och integration) ämnesområde, varefter vi redogör för programmets målsättning och slutligen beskriver implementeringen av programmet. Kapitlet bygger främst på dokumentstudier, registeranalyser, intervjuer och underlag från myndigheterna.

2.1 Ämnesområde

Inom migrations- och integrationsområdet finns det ett stort antal aktörer, alltifrån kommuner, regioner och myndigheter till civilsamhälles- och medlemsorganisationer samt näringslivsaktörer. Dessa är i behov av att kunskap som adresserar kunskapsluckor och samhällsutmaningar utvecklas och sprids.⁵

Forskning inom migration och integration har sedan 2000-talet finansierats av såväl svenska som internationella forskningsfinansiärer. Dessa innefattar bland andra VR, Forte, Riksbankens jubileumsfond, Europeiska unionens (EU:s) ramprogram och NordForsk. NFP Migration och integration är en av få riktade satsningar inom området. Programmet är därför tänkt att utgöra ett välbehövligt komplement till annan forskningsfinansiering inom området.⁶

Vidare finns det en rad aktörer som på ett eller annat sätt arbetar med att tillgängliggöra och sprida forskningsresultat om migration och integration, såsom Delegationen för migrationsstudier (Delmi), Migrationsverket, Forte, Forum för entreprenörskap och Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. Det är en central uppgift för NFP Migration och integration att koordinera och samverka med dessa och andra aktörer för att kunna bidra till att forskningsresultaten sprids och används.⁷

2.2 Målsättning och utveckling

VR fick 2017 i uppdrag av regeringen att inrätta ett tioårigt nationellt forskningsprogram inom migration och integration. I regeringsuppdraget framgår följande:

Forskningsprogrammet om migration och integration ska belysa alla aspekter av migration och integration, öka kunskapen om förutsättningar för att skapa inkluderande samhällen och omfatta forskning om både kortsiktiga och långsiktiga orsaker till och konsekvenser av migration, till exempel ekonomiska, demografiska och sociala aspekter. I forskningssatsningen ska köns- och jämställdhetsperspektiv beaktas. Vetenskapsrådets pågående forskningssatsning om rasism och främlingsfientlighet kan ingå i detta program.⁸

---

⁵ Vetenskapsrådet, Forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration - Kortversion, 2018.

⁶ Vetenskapsrådet, 2018a.

⁷ Vetenskapsrådet, 2018a.

⁸ Utbildningsdepartementet, U2017/02405/F, U2017/02404/F, prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208.

NFP Migration och integrations syfte är "att stärka forskningen inom området och främja tillgängliggörande och spridning av forskning, för att därmed skapa goda förutsättningar för forskningens medverkan till att möta samhällsutmaningar och ta vara på möjligheter med migration och integration".⁹

Programmet ska bidra till följande mål:

- Högkvalitativ forskning och kunskapsuppbyggnad.
- Evidensbaserad politik och förvaltning.
- En stark anknytning mellan forskning och den högre utbildningen.
- En utvecklad dialog mellan forskare, praktiker¹⁰ och beslutsfattare.
- Att jämställdhet vidmakthålls och stärks.
- Att koordinera och skapa ett mervärde med andra satsningar nationellt och internationellt.
- Att insatser anpassas till forskningsområdets förutsättningar.
- Att det skapas bättre förutsättningar för tvärvetenskaplig och tvärspektoriell samverkan.

Programmets målsättningar speglar och är i huvudsak formulerade som de övergripande målen som regeringen har formulerat för samtliga nationella forskningsprogram.¹¹

Forskningsprogrammets inriktning baseras på en koordinerande och strategisk forskningsagenda. Den ursprungliga forskningsagendan togs fram 2018 av ansvariga vid VR, programkommittén och referensgruppen, vilka beskrivs i avsnitt 2.3, fungerade som remissinstanser. För att förankra innehållet i forskningsagendan genomfördes även ett dialogmöte med områdets intressenter. Syftet med forskningsagendan var att utreda och analysera hur NFP Migration och integration skulle utformas. Forskningsagendan sammanställde aktuella och framtida samhällsutmaningar och kunskapsbehov inom migration, vilka andra aktörer som fanns inom området, samt hur stöd och aktiviteter skulle utformas för att bäst bidra till att uppfylla programmets syfte. Den innehöll även en forskningsöversikt av forskningen om migration och integration i Sverige.

I forskningsagendan listas programmets tre huvudsakliga inriktningar:

- 1. Att stärka forskningsfältet i bred bemärkelse.** Genom att till exempel stödja forskningsprojekt, miljöer och forskningsinfrastruktur.
- 2. Att främja internationell samverkan och synliggöra svensk forskning.** Genom till exempel bidrag till internationell postdok, internationella forskningsprojekt och gästforskare.
- 3. Att stödja samordning, spridning och tillgängliggörande av forskning.** Genom exempelvis konferens- och seminarieverksamhet som riktas till både forskare och praktiker.

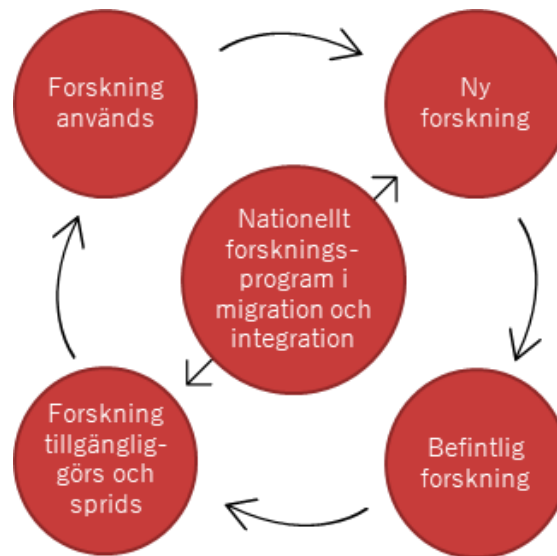
Figur 1 illustrerar forskningsprogrammets roll i forskningsprocessen, där det enligt agendan är tänkt att ny och befintlig forskning medverkar till att möta samhällsutmaningar avseende migration och integration.

⁹ Vetenskapsrådet, Forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration - Att stärka forskningen för att möta samhällsutmaningar, 2018.

¹⁰ En praktiker definieras här som en person som arbetar praktiskt med migration och integration utanför akademien.

¹¹ Prop. 2016/17:50, Vetenskapsrådet, 2018b.

Figur 1. Programmets insatser i forskningscykeln.

Källa: Vetenskapsrådet, Forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration - Att stärka forskningen för att möta samhällsutmaningar, 2018.

Under 2021 genomfördes en uppdatering av programmets forskningsagenda. Denna kompletterade programmets ursprungliga forskningsagenda och innehåller en diskussion om dess fortsatta inriktning. Forskningsagendans slutsats var att programmet fortsatt ska stärka forskningsfältet i bred bemärkelse och att dess huvudsakliga inriktningar ska ligga fast även i framtiden.¹² Samtidigt ger den uppdaterade agendan uttryck för att utlysningar i samverkan med andra forskningsfinansiärer med fördel skulle kunna vara inriktade mot specifika behov eller teman.¹³

¹² Programmets andra huvudsakliga inriktning omformulerades dock i den uppdaterade agendan till att programmet numera ska "främja nationellt och internationellt samarbete i syfte att stärka forskningsfältet". Denna omformulering förändrar emellertid inte inriktningen i praktiken.

¹³ Vetenskapsrådet, Komplement till forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration - En uppdatering och komplettering med sikte på morgondagens utmaningar och möjligheter, 2021.

2.3 Implementering

2.3.1 Organisation

Programmets organisation ser sedan hösten 2021 ut som i Figur 2.

Figur 2. Programmets organisation.

VR ansvarar för styrning och administration av programmet. Samtliga beslut om programmets inriktning och finansiering av insatser samt aktiviteter fattas av VR:s ämnesråd för humaniora och samhällsvetenskap. En programansvarig är operativt ansvarig för programmet och huvudsekreteraren för ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap stödjer den programansvarige i styrning och administration. Tidigare hade programmet en operativ arbetsgrupp där den programansvarige, huvudsekreteraren för ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap, forskningshandläggare, analytiker och en kommunikatör ingick. Arbetsgruppen avvecklades dock 2021 till följd av att VR behövde omfördela resurser för personal till fyra nytillkomna nationella forskningsprogram som myndigheten fick i uppdrag att ansvara för i forskningspropositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (Prop. 2020/21:60). De nationella forskningsprogram som detta gäller är NFP Segregation, NFP Brottslighet, NFP Digitaliseringens samhällskonsekvenser, samt NFP Virus och pandemier.

Sedan NFP Migration och integrations inledning har en **programkommitté** knutits till verksamheten. Programkommittén har en rådgivande funktion och fungerar som ett stöd för programmets ansvariga vad gäller styrning av programmet. Från programmets inledning till och med våren 2021 satt representanter för forskningsfinansierande myndigheter: Forte och Formas, och representanter för praktiker och intressenter: Sveriges kommuner och regioner (SKR), Sida, Migrationsverket och Delmi i programkommittén. Under hösten 2021 bildade programmet en separat **kunskapskommitté** för representanter för praktiker och intressenter, varför programkommittén för närvarande enbart innehåller representanter för forskningsfinansierande myndigheter: Forte, Formas och Vinnova. Omorganiseringen genomfördes för att renodla grupperingarnas roller och förväntningar.

Referensgruppen består av forskare som är aktiva inom migration och integration. Gruppen ger löpande inspel till NFP Migration och integrations ansvariga gällande programmet och har gett inspel till programmets forskningsagenda.

2.3.2 Insatsformer och aktiviteter

NFP Migration och integrations insatsformer och aktiviteter sorteras in under programmets tre huvudinriktningar, enligt forskningsagendan från 2021, se avsnitt 2.2.

För att **stärka forskningsfältet migration och integration i bred bemärkelse** förmedlar programmet medel, via öppna utlysningar, och inledningsvis (2017) via avlyft¹⁴ ur VR:s stora utlysningar inom humaniora och samhällsvetenskap, medicin och hälsa samt utbildningsvetenskap, se Tabell 1. Programmets forskningsmedel går i synnerhet till forskningsprojekt och forskningsmiljöer (i form av projektbidrag och bidrag till forskningsmiljöer). Eftersom forskningsbehoven inom fältet är många har VR, efter noga övervägande, valt att inte inrikta utlysningarna, och därigenom forskningen som bedrivs inom programmet, för att på så vis kunna täcka in områdets samtliga forskningsbehov. Denna *bottom-up*-strategi innebär att det är fältets forskare som ger vägledning om och väljer ut vilka frågeställningar som behöver studeras, medan programmet i huvudsak fokuserar på att stärka förutsättningarna för forskningsfältet. Strategin fanns med redan i programmets första forskningsagenda och genomsyrar även programmet uppdaterade agenda.

Tabell 1 visar programmets två utlysningar 2018 och 2019 och antalet projekt och miljöer samt offentlig finansiering som dessa har resulterat i, samt de fem projekt beviljade 2017 som tillfördes programmet genom avlyft. Totalt har 20 projekt och miljöer finansierats och dessa har totalt erhållit 144 miljoner kronor. I utlysningen 2019 beviljades 12 projekt men endast 11 påbörjades eftersom en ansökan drogs tillbaka efter att den hade beviljats.

Beviljade ansökningar för projektbidrag och bidrag till forskningsmiljöer kommer fortsättningsvis att refereras till som projekt.

Tabell 1. Utlysningar 2017–2019 och resulterade antal projekt samt offentlig finansiering.

Utlisning	År	Beviljade ansökningar	Offentlig finansiering (mnkr)
Forskningsbidrag Stora utlysningen 2017 (Humaniora och samhällsvetenskap)*	2017	2	9
Forskningsbidrag Stora utlysningen 2017 (Medicin och hälsa)*	2017	2	5
Forskningsbidrag Stora utlysningen 2017 (Utbildningsvetenskap)*	2017	1	6
Bidrag till forskningsmiljö Migration och integration 2018 (Vetenskapsrådet)	2018	4	70
Projektbidrag Migration och integration 2019 (Vetenskapsrådet)	2019	11	54

Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

*Projekt som tillförts programmet genom avlyft.

Ansökningar till programmet bedöms av sakkunniga i VR:s beredningsgrupper. De följer VR:s generella bedömningskriterier för forskningsbidrag, där projektets vetenskapliga kvalitet, nytänkande och originalitet, sökandes kompetens, samt projektets genomförbarhet bedöms.

¹⁴ Avlyft innebär att Vetenskapsrådet, efter godkänd bedömning, lyfter ansökningar som är relevanta för programmet från de reguljära utlysningarna in i programmets bedömningsprocess, där ansökningarna sedan bedöms av NFP Migration och integrations bedömaregrupp. Detta innebär att de som sökt medel har gjort det via Vetenskapsrådets reguljära utlysningar men sedan erhållit medel från NFP Migration och integrations budget.

Myndigheten arbetar med jämställdhetsintegrering, varför även jämställdhet beaktas vid bedömningar av ansökningar.¹⁵

Genom bidrag till internationella forskningsprojekt och nationella samverkansfrämjande aktiviteter **främjar programmet nationellt och internationellt samarbete i syfte att stärka forskningsfältet**. Programmet har tillsammans med forskningsfinansierare i Finland, Island, Norge, Storbritannien och Sverige (Forte) delfinansierat en utlysning om migration och integration via NordForsk.¹⁶ Utlysningen genomfördes under 2018, och under 2019 finansierades sju projekt via NordForsk. Projekten från dessa utlysningar finns inte med i de registerdata vi har fått från VR. Därför finns dem inte med i den här rapportens tabell eller figurer.

Under 2022 deltar VR tillsammans med bland andra Formas i en utlysning om migration och klimatförändringar via Belmont Forum (ett internationellt partnerskap som mobiliserar forskningsfinansiering inom miljöförändring).¹⁷ Programmet satsar även på ökad nationell samverkan mellan forskare som befinner sig i början av sin karriär genom en utlysning av forskarskolor under 2022.

Programmet **stödjer samordning, spridning och tillgängliggörande av forskning** genom att arrangera konferens- och seminarieverksamhet som riktas till både forskare och praktiker. Programmet tillsatte 2019 en samordnare av kunskapsutbyte inom programmet genom den öppna utlysningen samma år. Samordnaren ansvarar för programmets projektkonferens och genomförandet av workshoppar för programmets forskare på olika teman, som exempelvis hur migrations- och integrationsforskning kan förmedlas till media. Tillsammans med Delmi har programmet under 2019–2021 arrangerat totalt tre seminarier i en seminarierie som riktas till både forskare och praktiker. Seminarierien har sänts både på Delmis hemsida och i SVT Forum. I samband med seminarierien har Delmi och NFP Migration och integration gett ut mer lättillgängliga forskningssammanfattningar, så kallade *policy briefs*, av ett urval av programmets projekt. Från början var tanken att seminarierna i seminarierien skulle arrangeras två gånger per år, men på grund av Covid-19-pandemin och en mediedebatt efter ett av seminarierna har detta hitintills inte skett. Planen är dock att programmet tillsammans med Delmi från och med 2022 ska arrangera två seminarier per år.

Figur 1 visar beviljandegraden för kvinnor respektive män för ansökningar i NFP Migration och integrations utlysningar. Att beviljandegraden för 2017 uppgick till 100 procent beror på att samtliga beviljade projekt avlyftes från VR:s reguljära utlysningar. Beviljandegraden i programmets egna utlysningar är över lag låg vilket indikerar att programmet har ett högt söktryck. Det finns inga väsentliga skillnader i beviljandegrad för män respektive kvinnor. Däremot bör utfallet för 2018 tolkas med viss försiktighet, då det enbart beviljades fyra projekt det året. Siffrorna för 2019 baseras på 12 projekt, men som framgår av texten till Tabell 1 drogs dock en ansökan tillbaka efter att den hade blivit beviljad 2019, vilket resulterade i att sex av de 11 projekt som beviljades leds av en man.

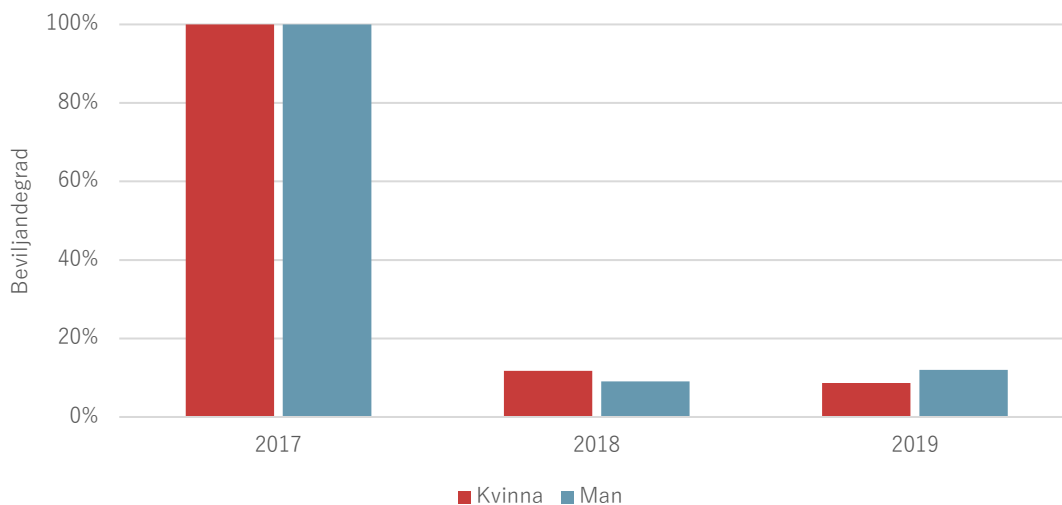
---

¹⁵ <https://www.vr.se/soka-finansiering/bedomning-av-ansokningar.html>

¹⁶ <https://www.nordforsk.org/sv/calls/nordic-british-initiative-research-migration-and-integration>

¹⁷ <https://www.vr.se/english/applying-for-funding/calls/2022-01-11-research-project-grant-for-international-cooperation-within-migration-and-environmental-change-belmont-forum.html>

Figur 3. Beviljandegrad per år för ansökningar i utlysningar 2017–2019.

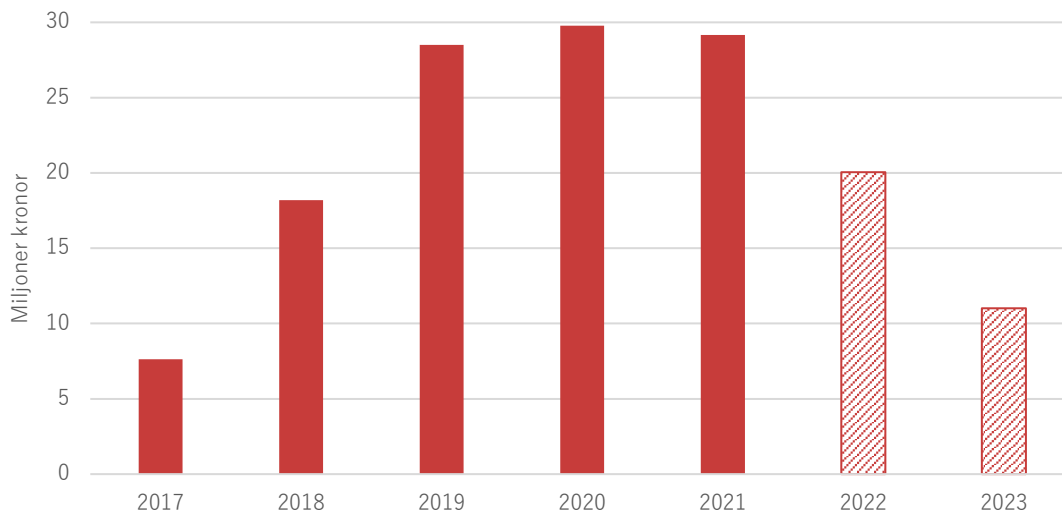

Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

2.3.3 Programmets finansiering

Figur 4 illustrerar fördelningen av programmets finansiering till fleråriga projekt som beviljats i utlysningarna till och med 2019. Efter en uppbyggnadsfas under de första två åren förefaller programmets samlade verksamhet ha stabiliserats i omfattning. Att finansieringen ser ut att minska efter 2021 beror på att det inte har genomförts några utlysningar sedan 2019 (och att en del av projekten som redan har beviljats medel har fått fleråriga bidrag). I och med att ytterligare utlysningar planeras kommer finansieringen under kommande år att överstiga det som figuren visar.

Figur 4. Offentlig finansiering per år till projekt från utlysningar 2017–2023.

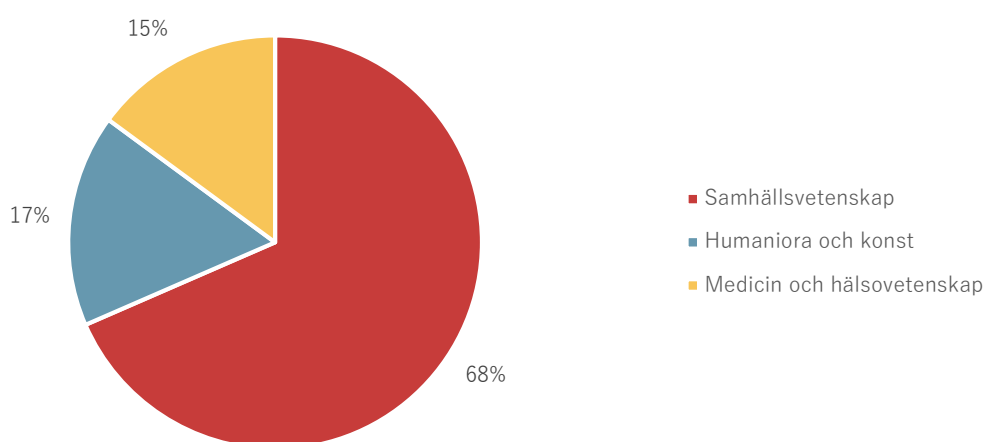
Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

Som framgår av Tabell 1 har drygt hälften av programmets finansiering beviljats som projektbidrag och den andra hälften i form av bidrag till forskningsmiljöer (51 respektive 49 procent).

Programmets två största bidragsmottagare är Göteborgs universitet och Uppsala universitet, som har erhållit drygt 40 miljoner kronor vardera. Linköpings universitet och Stockholms universitet kommer därefter med omkring 20 miljoner kronor vardera, följda av Linnéuniversitetet, Institutet för framtidsstudier, Högskolan Kristianstad och Karolinska institutet med mellan 3 och 6 miljoner kronor. Av de åtta största bidragsmottagarna är sju universitet och högskolor (UoH).

Av programmets totala finansiering har drygt två tredjedelar (68 procent) beviljats projekt och miljöer inom samhällsvetenskap, följt av humaniora och konst (17 procent) samt medicin och hälsovetenskap (15 procent), se Figur 5.

Figur 5. Fördelning av offentlig finansiering på forskningsämnesområden för projekt från utlysningar 2017–2019.

Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

Programmets projekt bidrar i synnerhet till fem globala hållbarhetsmål. I enkäten anger åtta av tio respondenter att deras projekt främst bidrar till mål 10 minskad ojämlikhet. Hälften av respondenterna anger att deras projekt bidrar till mål 16 fredliga och inkluderande samhällen. Omkring tre av tio anger att deras projekt bidrar till mål 5 jämställdhet och mål 3 god hälsa och välbefinnande, och en fjärdedel att deras projekt bidrar till mål 11 hållbara städer och samhällen.

3 Programmets bidrag

Detta kapitel är indelat i avsnitt som fokuserar på förnyelse och nytänkande, samverkan, nyttiggörande, jämställdhet, och effektivitet. Redovisningarna bygger på utvärderingens samlade empiri: enkät, registeranalyser, intervjuer, och dokumentstudier. Sakexperternas bedömning ingår också som underlag.

3.1 Förnyelse och nytänkande

Föreliggande avsnitt redogör för programmets bidrag till förnyelse och nytänkande liksom till kunskapsuppbyggnad på program- och samhällsnivå. Programmets bidrag till, och potential att bidra till, förnyelse och nytänkande samt kunskapsuppbyggnad bedöms utifrån programmets ambitioner i den strategiska forskningsagendan samt genomförda insatser och aktiviteter.

3.1.1 Förnyelse och nytänkande

Som framgår av avsnitt 2.3.2 har NFP Migration och integration anammat en *bottom-up*-strategi som innebär att det är fältets forskare som ger vägledning om och väljer ut vilka frågeställningar som behöver studeras inom ramen för programmet. Därför fokuserar NFP Migration och integration på att stärka förutsättningarna för forskningsfältet genom att förmedla medel till forskningsprojekt och -miljöer baserat på vetenskaplig excellens. Utöver detta gör programmet inga prioriteringar och ställer inga andra typer av krav på projekten i utlysningstexter och bedömningskriterier.

Flera intervjupersoner vittnar om att *bottom-up*-strategin är begränsande vad gäller programmets förmåga att bidra till förnyelse och nytänkande inom identifierade samhällsutmaningar. De beskriver att forskningen som finansieras av programmet i flera fall syftar till förnyelse och nytänkande inom samhällsutmaningar. Samtidigt betonar de att programmets resurser inte är tillräckliga för att göra det avtryck som krävs för att åstadkomma förnyelse och nytänkande inom det breda migrations- och integrationsområdets samtliga samhällsutmaningar samtidigt. Därför är programmet, enligt dem, i behov av prioriteringar på programnivå och riktade utlysningar mot några utvalda delområden inom migrations- och integrationsområdet.

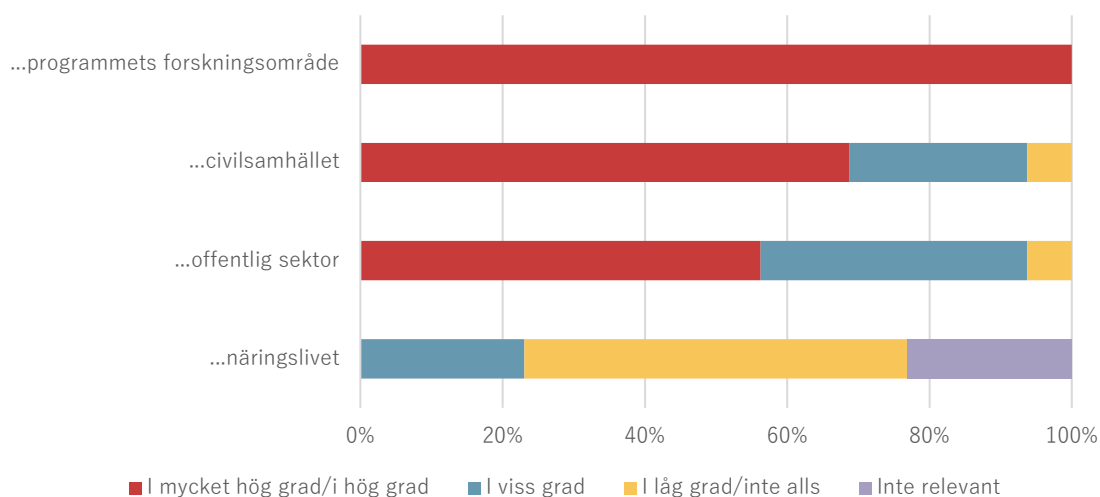
Flera av representanterna i programkommittén beskriver även att för att programmet ska kunna bidra till förnyelse och nytänkande inom områdets samhällsutmaningar behöver det en tydligare koppling till och influenser från områdets praktiker. Områdets praktiker finns i synnerhet i offentlig sektor och i civilsamhället, och utgör exempelvis Migrationsverkets handläggare, socialsekreterare, anställda vid länsstyrelsen och Sida, kommunpolitiker, lärare och ideellt engagerade individer. Praktikerna har insikt i områdets utmaningar både genom sina ordinarie verksamheter och det utvecklingsarbete som de bedriver och att de därför med fördel kunde vara delaktiga i både formuleringen av forskningsfrågorna och i genomförandet av forskningsprojekten. Det är även huvudsakligen praktikerna som förväntas vara mottagare (och användare) av den kunskap som byggs upp i forskningsprojekten, varför de behöver nås av resultaten och vara en del av programmet. Sakexperterna för ett liknande resonemang i sitt utlåtande (se Bilaga C), där de betonar att stora samhällsutmaningar bäst möts med förpliktigande samarbeten mellan praktiker och forskningsutförare. Sakexperterna uttrycker även att migrations- och integrationsfrågornas komplexitet gör att ett mer direkt samspel mellan forskare och intressenter (praktiker, beslutsfattare och medborgare) behövs för att programmets förmåga till att möta samhällsutmaningar ska stärkas.

Programkommittén har fungerat som ett forum för kommunikation mellan representanter för forskningsfinansierande organisationer och praktiker. Flera intervjupersoner framhåller att kommittén har ytterligare potential att nyttjas som ett diskussionsforum och för att etablera gemensamma samarbeten, vilket vi återkommer till i avsnitt 3.2.3. De poängterar att det i kommittén finns en outnyttjad potential för att åstadkomma förnyelse och nytänkande och att bidra till att adressera kunskapsluckor och -behov inom området.

Figur 6 visar att forskningsprojekten framför allt bidrar till förnyelse och nytänkande inom programmets forskningsområden samt inom civilsamhälle och offentlig sektor. Samtliga respondenter anger att deras forskningsprojekt i mycket hög eller hög grad bidrar till förnyelse och nytänkande inom programmets forskningsområde. Majoriteten av respondenterna, cirka sju av tio respektive sex av tio, anger att deras projekt i mycket hög grad eller i hög grad bidrar till förnyelse och nytänkande inom civilsamhälle respektive offentlig sektor. Få respondenter, drygt två av tio, anger att deras projekt i viss grad bidrar till förnyelse och nytänkande i näringslivet.

Figur 6. I vilken utsträckning bidrar projektet till förnyelse och nytänkande inom...

Källa: bilaga B Webbenkät. 16 enkätrespondenter

Programmets deltagande forskare ger uttryck för en medvetenhet om att offentlig sektors medverkan är viktig för programmets förmåga att bidra till förnyelse och nytänkande inom samhällsutmaningar. I ett av enkätens fritextsvar påpekar en respondent att organisationer inom offentlig sektor är centrala mottagare av projektresultat, varför projektgruppen arbetar med att sprida sina resultat till dem.

3.1.2 Kunskapsuppbyggnad

Både i programmets ursprungliga forskningsagenda och i den uppdaterade forskningsagendan kartläggs områdets kunskapsluckor och -behov. Givet att forskningsbehoven inom fältet är många har VR dock valt att inte rikta in programmet (och dess utlysningar) mot specifika luckor eller behov. I stället finansierar programmet alltså projekt som kan röra alla aspekter av migration och integration.

Samtliga enkätrespondenter anger att deras projekt i mycket hög eller i hög grad adresserar kunskapsluckor och/eller -behov inom programmets område. I enkäten anger respondenterna också att deras projekt främst bidrar till eller kommer att bidra till följande kunskapsluckor

som har identifierats i programmets forskningsagenda: ökad kunskap om orsaker till migration, ökad kunskap om effekter av policy och regelverk, ökad kunskap om hur migrationen påverkar det omgivande samhället, att i ökad utsträckning inkludera migranternas perspektiv i forskning, hur migranter och mottagarlandet anpassar sig till varandra.

Tre respondenter ger i enkätens fritextsvar exempel på vilka kunskapsluckor och/eller -behov som deras forskning bidrar till att adressera.

En respondent beskriver:

Vårt projekt handlar om döva nyanländas språk. Kunskaper om detta saknas då det inte har bedrivits någon forskning inom området i Sverige tidigare.

En annan respondent beskriver:

Vårt projekt handlar om nyanlända elevers lärande och språkutveckling på gymnasienivå, vilket pekas ut som ett underforskat ämnesområde.

En tredje respondent beskriver:

Projektet kommer att bidra till betydelsefull ny kunskap om EU som aktör inom migrationsområdet.

I likhet med det som redovisas i avsnitt 3.1.1 ger intervjupersonerna dock uttryck för att programmet är i behov av prioriteringar för att forskningen ska kunna adressera behov på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. De menar på att programmets begränsade resurser gör att det behöver avgränsas för att på så vis kunna åstadkomma väsentliga avtryck genom den forskning som bedrivs. Sakexperterna konstaterar dessutom i sitt utlåtande att programmets breda ansats gör att resultaten antagligen kommer att bli spretiga och spänna sig över många forskningsfrågor samt att det blir svårt att utveckla synergier mellan projekt.

Intervjupersonernas och sakexperternas resonemang stöds till stor del av vår analys av svensk forskningsfinansiering inom migrations- och integrationsområdet. Enligt analysen (som inte redovisas i rapporten) har NFP Migration och integration enbart bidragit till 6 av 19 av programmets forskningsämnesgrupper¹⁸. I viss grad har programmet bidragit till att förstärka finansieringen inom språk och litteratur, hälsovetenskap, annan samhällsvetenskap, ekonomi och näringsliv samt statsvetenskap. Inom sociologi har programmets fem finansierade projekt dock utgjort en väsentlig andel av den ökade finansieringen inom området 2017–2021.

Utöver detta vittnar flera intervjupersoner om att programmet generellt utgår från forskarnas snarare än praktikernas bild av områdets kunskapsluckor och -behov. De framhåller att programmet mer tydligt, både på program- och projektnivå, behöver involvera praktiker och övriga intressenter för att effektivt och ändamålsenligt kunna adressera kunskapsluckor och -behov.

---

¹⁸ Programmets samtliga forskningsämnesgrupper är Annan humaniora, Filosofi, etik och religion, Historia och arkeologi, Konst, Språk och litteratur, Annan medicin och hälsovetenskap, Hälsovetenskap, Klinisk medicin, Medicinsk bioteknologi, Medicinska och farmaceutiska grundvetenskaper, Annan samhällsvetenskap, Ekonomi och näringsliv, Juridik, Medie- och kommunikationsvetenskap, Psykologi, Social och ekonomisk geografi, Sociologi, Statsvetenskap samt Utbildningsvetenskap.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att programmet bidrar till kunskapsuppbyggnad inom området, men främst på projektnivå. Programmets forskningsprojekt bidrar till kunskapsutveckling och verkar ha potential att bidra till förnyelse och nytänkande inom avgränsade forskningsfrågor. *Bottom-up*-strategin tycks däremot begränsa programmets potential att på ett effektivt sätt bidra till att adressera områdets övergripande kunskapsluckor -och behov.

3.2 Samverkan

I detta avsnitt redogör vi för tvär- och mångvetenskaplig samverkan samt tvärsektoriella samverkan inom programmets projekt, samt dess samordning och integration med andra aktörer och satsningar.

3.2.1 Tvär- och mångvetenskaplig samverkan

Genom att NFP Migration och integration tar in projekt brett inom migrations- och integrationsområdet skapas förutsättningar för tvär- och mångvetenskaplig samverkan¹⁹ inom programmet.

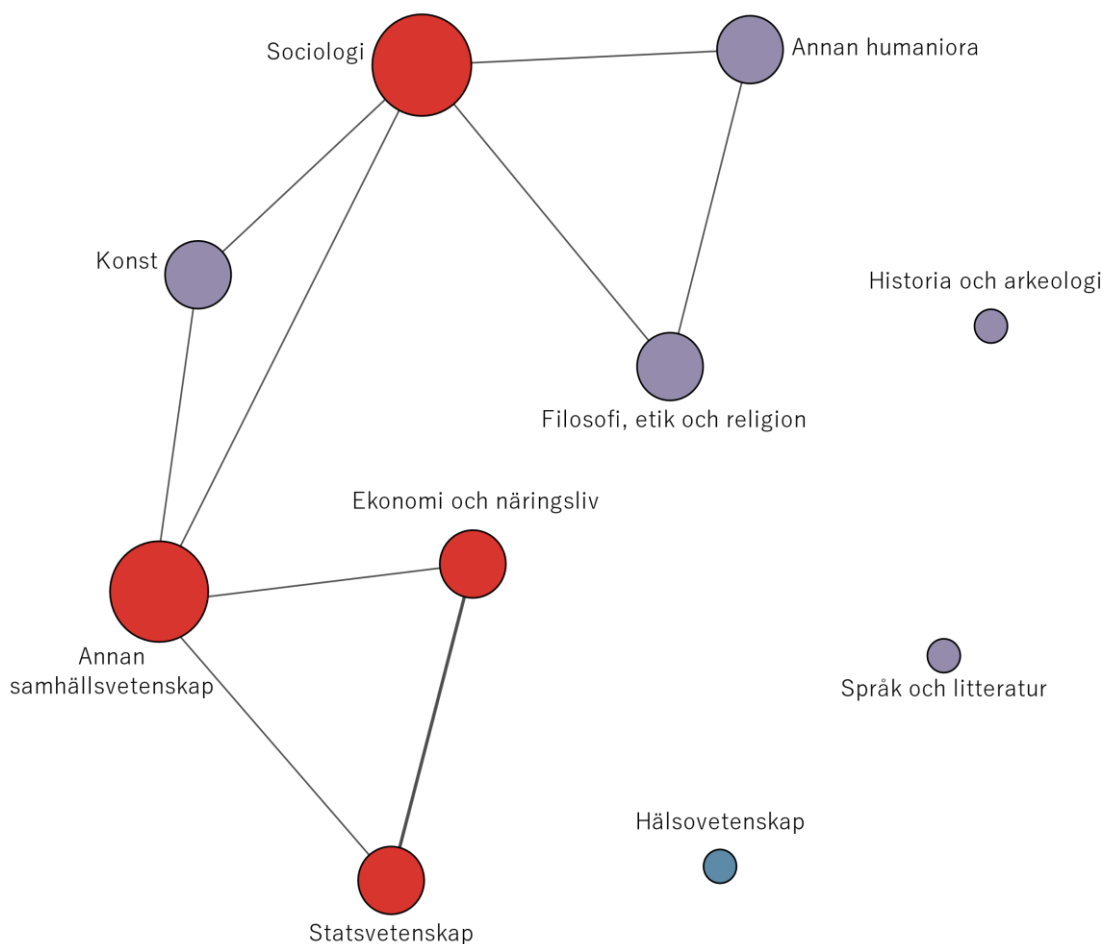
Figur 7 visar tvär- och/eller mångvetenskaplighet i programmets samtliga projekt. Noderna är färgkodade på forskningsämnesområde och linjerna visar kopplingar mellan dessa noder. En linjes tjocklek är proportionerlig mot antalet kopplingar och en nods storlek är proportionerlig mot antalet projekt inom forskningsämnesgruppen. En koppling mellan två noder innebär i detta fall att en forskare i sin ansökan har angett att projektet är relevant för åtminstone två olika forskningsämnesgrupper.

Analysen visar att projektens tvär- och/eller mångvetenskaplighet främst spänner över samhällsvetenskapliga forskningsämnesgrupper såsom ekonomi och näringsliv, samt statsvetenskap, men också mellan konst, sociologi och annan samhällsvetenskap. Därutöver förekommer vissa kopplingar mellan sociologi, filosofi, etik och religion samt annan humaniora. Förutom dessa är några projekt monodisciplinära, det vill säga projekten sträcker sig inte över flera forskningsämnesgrupper. Det gäller projekt inom hälsovetenskap, historia och arkeologi samt språk och litteratur.

---

¹⁹ Definitionen av en mångvetenskaplig verksamhet är ett samarbete mellan olika kunskapsområden kring ett gemensamt problemområde, men där respektive forskare stannar inom ramen för sitt eget område. Tvärvetenskaplig blir verksamheten när forskarna rör sig i gränsområdena mellan de olika ämnesområdena och gemensamt skapar ett nytt område där deltagarna bidrar till något nytt utöver sina ursprungliga discipliner. Det finns, jämfört med mångvetenskapen, en högre ambition när det gäller integrationen av olika discipliner. När graden av integration blir tillräckligt hög kan nya discipliner eller ämnen bildas. Det finns en möjlig kronologi i relationerna som kan uttryckas: mångvetenskap—tvärvetenskap—disciplin.

Figur 7. Tvär- och/eller mångvetenskaplighet i projekt från utlysningar 2017–2019.

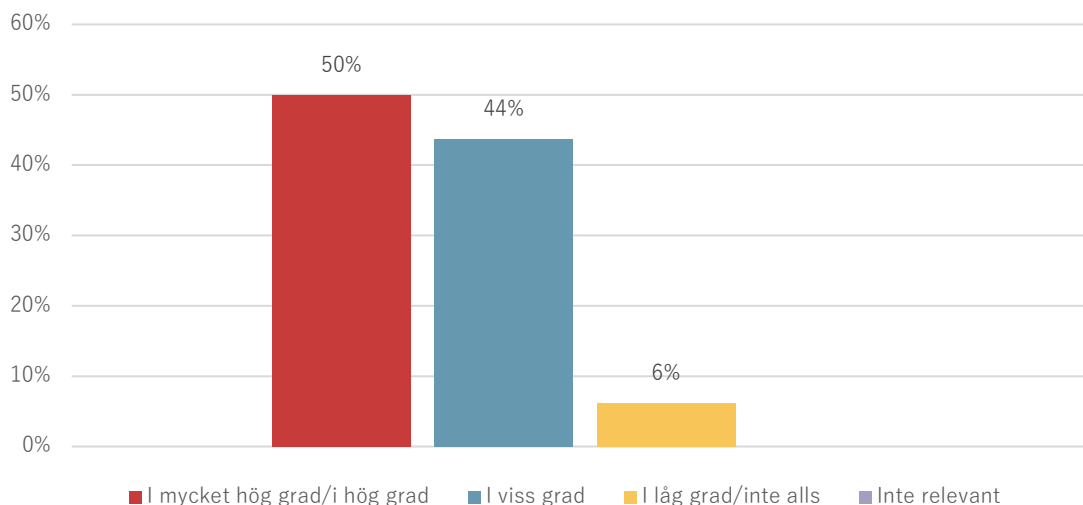
Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

Not: Blå noder=Medicin och hälsovetenskap, röda noder=Samhällsvetenskap, och lila noder=Konst och humaniora.

I intervjuer framgår att migrations- och integrationsområdet generellt är tvär- och mångvetenskapligt, vilket gör att programmet har goda förutsättningar att åstadkomma tvär- och mångvetenskaplig samverkan. Såväl intervjupersoner som sakk experter uttrycker att programmet har som ambition att utveckla sådana samarbeten inom och mellan projekten. Sakk experterna konstaterar samtidigt att en del av programmets projekt utgår från mångvetenskapliga (och i viss mån tvärvetenskapliga) metoder och teorier, medan andra projekt är mer "monovetenskapliga". I sammanhanget betonar de att det är svårt att förmå dem som inte har gjort det tidigare att arbeta tvär- och mångvetenskapligt, varför programmet borde stimulera mer till denna typ av samverkan. Vidare konstaterar sakk experterna att programmets samarbete om klimatförändringarnas inverkan på migration inom Belmont Forum borde kunna bidra till att bredda programmets mång- och tvärvetenskapliga samverkan till naturvetenskapliga ämnen.

Figur 8 visar att hälften av respondenterna anger att det i mycket hög eller hög grad sker tvärvetenskaplig samverkan i deras projekt. Strax under hälften anger att det sker i viss grad. Av fritextsvaren framgår att forskarna främst verkar inom olika samhällsvetenskapliga ämnen, men att forskare som är aktiva inom humaniora, utbildningsvetenskap och medicin även medverkar i projekten.

Figur 8. I vilken utsträckning sker tvärvetenskaplig samverkan inom ramen för projektet?

Källa: bilaga B Webbenkät. 16 enkätrespondenter

Sammanfattningsvis kan det konstateras att programmets insatser och aktiviteter bidrar till tvärvetenskaplig samverkan. Tvär- och/eller mångvetenskaplig samverkan tycks främst finnas inom och mellan olika samhällsvetenskapliga ämnen. Programmet har goda förutsättningar att ytterligare bredda denna typ av samverkan, inte minst tack vare ämnesområdets tvär- och mångvetenskapliga karaktär samt genom programmets samarbete inom Belmont Forum.

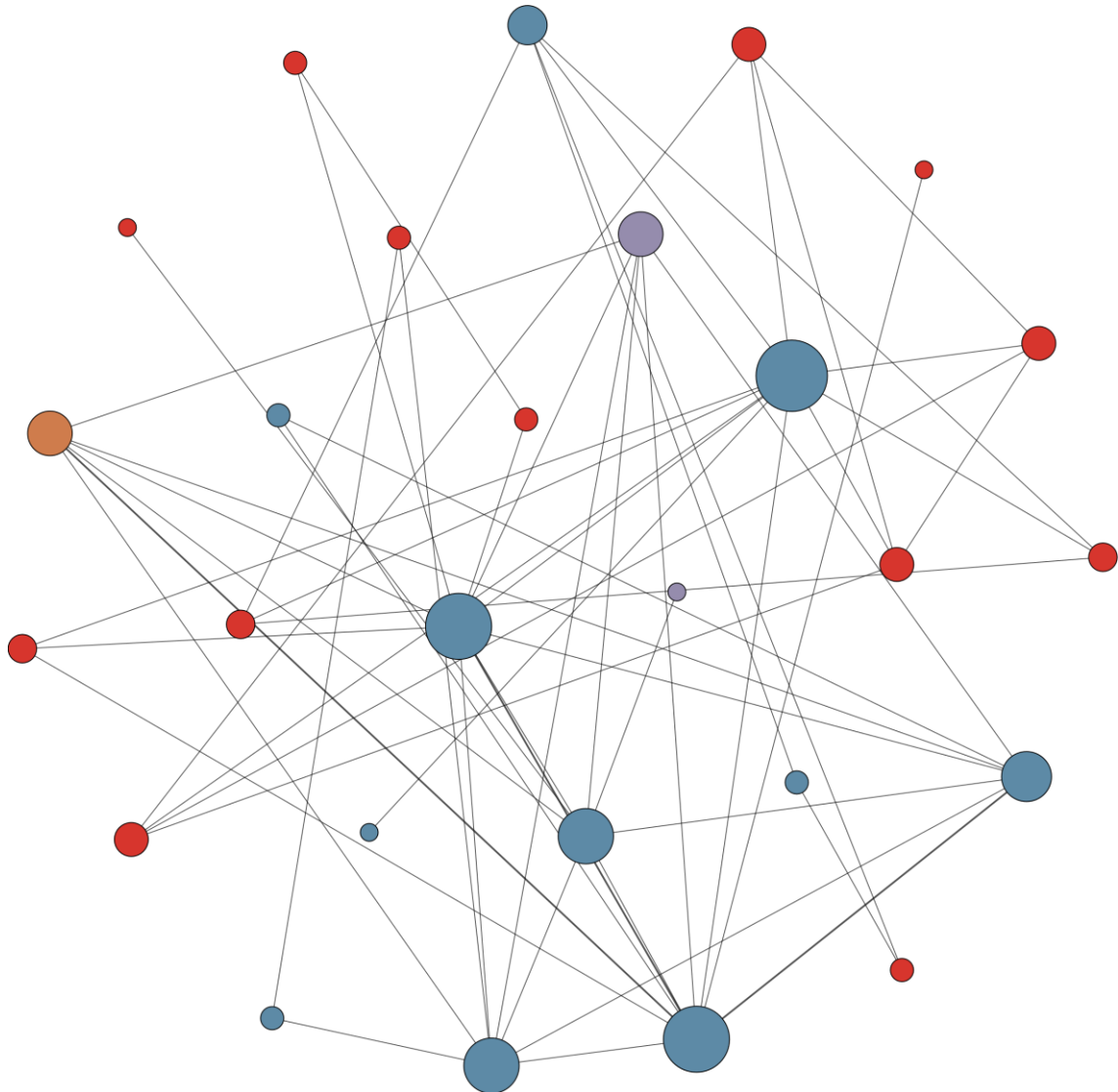
3.2.2 Tvärsektoriell samverkan

Enligt den sociala nätverksanalysen av programmets aktörers samarbetsmönster i projekt som redovisas i Figur 9 har programmet inte en tydlig tvärsektoriell prägel²⁰. Färgen på noderna anger typ av organisation. Ett samarbete innebär i det här fallet att ett projekt har haft deltagare från minst två organisationer. En deltagande forskare kan ha flera anställningar samtidigt, vilket i förekommande fall har inkluderats i figuren som två noder. Notera att det enbart är programmets nationella utlysningar som är med i figuren, varför samarbeten i projekt från programmets utlysning med NordForsk och Belmont Forum inte är inkluderade.

Figuren visar att deltagare från olika lärosäten i Sverige främst samarbetar med varandra. Därtill samarbetar deltagare från lärosäten i Sverige med deltagare från utländska organisationer, offentliga organisationer i Sverige samt "andra" Sverigebaserade organisationer (i analysen utgör endast Institutet för framtidsstudier "andra" Sverigebaserade organisationer). I fallande ordning har Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Uppsala universitet, Högskolan Dalarna, Institutet för framtidsstudier och Karolinska sjukhuset haft flest samarbeten och har samarbetat med flest organisationer.

²⁰ Tvärsektoriell samverkan avser samverkan mellan UoH och aktörer på olika nivåer inom både privat och offentlig sektor, civilsamhälle, praktiker och behovsanvändare.

Figur 9. Samarbetsmönster i projekt från utlysningar 2017–2019.

Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

Not: Blå noder=UoH, lila noder=offentlig org., röda noder=utländsk org., och orange noder=andra org.²¹

I enkäten anger forskarna att aktörer från olika sektorer samverkar inom programmet, även om de redovisar att det är vanligast att forskare från olika lärosäten i Sverige samverkar med varandra.

Två av tio respektive en fjärdedel av respondenterna anger att de i mycket hög grad eller hög grad respektive i viss grad samverkar med aktörer från andra sektorer i deras projekt. Samtidigt anger nästan fyra av tio respondenter att de i låg grad eller inte alls samverkar med aktörer från andra sektorer. Vidare anger närmare två av tio att denna typ av samverkan inte är relevant för deras projekt.

²¹ "Andra organisationer" innefattar exempelvis stiftelser samt intresse- och branschorganisationer.

Respondenterna anger att de främst samverkar med forskare vid UoH i Sverige, där cirka åtta av tio respondenter anger att de i mycket hög grad eller i hög grad samverkar med forskare från UoH i Sverige. Närmare hälften av respondenterna anger att de i mycket hög grad eller i hög grad samverkar med företrädare för lärosäten eller institut i utlandet. Cirka en tredjedel respektive en fjärdedel av respondenterna anger att de i mycket hög grad eller i hög grad samverkar med företrädare för kommuner och regioner eller landsting i Sverige. Samverkan med företrädare för företag i Sverige, organisationer i utlandet eller statliga myndigheter i Sverige förekommer i låg grad.

Sakexperterna bekräftar att det finns flera projekt som innefattar samverkan mellan svenska lärosäten och lärosäten eller institut i utlandet. Samtidigt hade sakexperterna gärna sett fler internationella samarbeten med organisationer i det globala syd.²²

Av intervjuer framgår att programmet välkomnar samverkan med praktiker och andra intressenter i forskningsprojekten. Däremot är det svårt för dessa att erhålla finansiering från programmet eftersom VR i första hand finansierar forskare vid lärosäten. Programmet ställer inte krav i utlysningar att sökande ska arbeta med praktiker eller andra intressenter. Sakexperterna konstaterar att programmets koppling till civilsamhälle samt offentlig och privata sektor tycks vara svag. De framhåller att individer från dessa sektorer för det mesta tjänar som informanter och enbart i undantagsfall som medforskare i projekten. Flera intervjupersoner bekräftar detta och menar att programmet framöver behöver ställa krav på att projekten tydligt ska involvera aktörer från både civilsamhälle samt offentlig och privata sektor. De betonar även att forskare naturligt skulle kunna involvera aktörer från andra sektorer i forskningsprojekten inom ämnen såsom arbetsmarknadsfrågor, hälso- och sjukvårdsfrågor samt välfärdsfrågor.

Programmet samarbetar med Delmi för att stärka kopplingen mellan forskare och praktiker samt andra intressenter genom en seminariereserie och *policy briefs*, se avsnitt 2.3.2. Både intervjupersoner och sakexperter beskriver att samarbetet är nyskapande och viktigt för att stärka programmets tvärsektoriella prägel. Enligt flera intervjupersoner har programmet med hjälp av Delmi kunnat nå ut till individer, i synnerhet praktiker, som annars inte skulle ha nåtts av programmets pågående forskning.

---

²² Det globala syd avser här den socioekonomiska och politiska indelningen av världen med industriländer som "Nord" och utvecklingsländer eller "tredje världen" som "Syd"

Forskningsseminarier med Delmi – ett lyckosamt samarbete som främjar NFP Migration och integrations kunskapspridning

Programmet har tillsammans med Delmi genomfört tre seminarier för att sprida en del av den kunskap som har tagits fram inom programmet. Seminarierna handlade om migration och psykisk hälsa, migration och språkinläring samt hur främlingsfientlighet uppstår.

Migration och psykisk hälsa. Under seminariet presenterades forskning om psykisk ohälsa och självmord bland personer med flykting- och migrantbakgrund. Vidare diskuterades det hur (väl) interventionen *Teaching Recovery Techniques* (TRT) fungerar mot post-traumatisk stress (PTS) hos flyktingbarn och skillnader i suicidal beteende mellan utrikes- och svenskfödda. Slutsatserna från seminariet var bland annat att PTS är mycket vanligt bland ensamkommande minderåriga och att TRT bör ses som ett mellansteg i ett strukturerat omhändertagande av PTS hos flyktingbarn. Andra slutsatser var att flyktingar har lägre risk för självmordsförsök än svenskfödda.

Migranter och språkinläring. Under seminariet diskuterades hur språk påverkar integration och hur språkinläringen ser ut hos migranter. Två forskningsprojekt diskuterades – ett om nyanlända elevers lärande och ett om språkcaféer. Några av slutsatserna från seminariet var att modersmålsundervisning ökar nyanländas möjligheter till att få ett jobb och integreras samt att migranternas modersmål är viktigt för den språkträning som sker på språkcaféer.

Hur uppstår och sprids främlingsfientlighet? Temat för seminariet var polarisering, personlighetstyper och främlingsfientlighet. Under seminariet diskuterades bland annat hur främlingsfientliga föreställningar uppstår, formas och sprids. Slutsatserna var bland annat att sociala medier har förenklat spridningen av främlingsfientliga budskap samt att personer med så kallad höger-auktoritär personlighet är extra känsliga för sådana här budskap.

Intervjupersonerna ger uttryck för att programmet behöver etablera fler liknande samarbeten med organisationer som samlar eller når företrädare för praktiker och andra intressenter för att i större utsträckning än hittills nå ut till dessa. I sammanhanget nämns bland andra Sveriges kommuner och regioner (SKR), Forte, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Sida, Länsstyrelser och en rad frivillorganisationer. Programkommittén i dess tidigare format, med företrädare för forskningsfinansiärer, praktiker och avnämare, framhålls även som ett viktigt forum för att på strategisk nivå kunna stimulera till fler tvärsektoriella samarbeten, se även avsnitt 3.2.3.

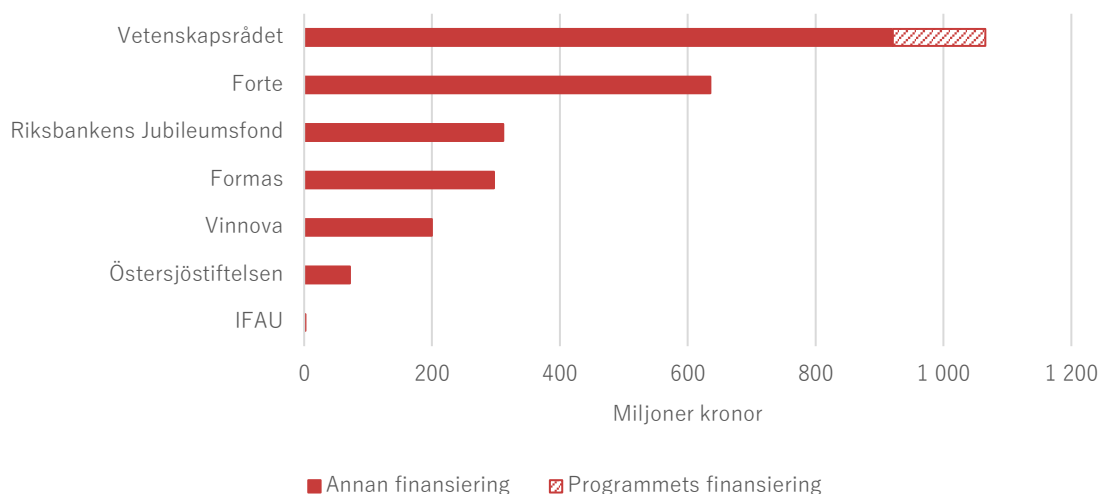
Sammanfattningsvis visar den samlade empirin att tvärsektoriell samverkan förekommer i forskningsprojekten, men i begränsad omfattning. Det tycks finnas utrymme att utveckla programmets koppling till både civilsamhälle samt privat och offentlig sektor genom att utveckla fler samarbeten med organisationer som samlar eller når praktiker och andra intressenter.

3.2.3 Samordning och integration

Figur 10 visar svenska finansiärers finansiering inom programmets forskningsområden under 2017–2021. VR har varit den största finansiären inom området med en forskningsfinansiering på totalt 1 066 miljoner kronor, inklusive de 145 miljoner kronor genom NFP Migration och integration, följt av Forte med 635 miljoner kronor och Riksbankens Jubileumsfond, Formas och Vinnova med 312, 297 respektive 200 miljoner kronor. Notera att de statliga forskningsfinansiärerna har skilda uppdrag varför de kan ha finansierat olika *typer* av projekt inom migration och integration. Till exempel är Vinnova en innovationsmyndighet medan Forte ska finansiera grundläggande och behovsstyrd forskning.

Figur 10. Svenska finansiärers finansiering av forskning inom migration och integration 2017–2021.²³

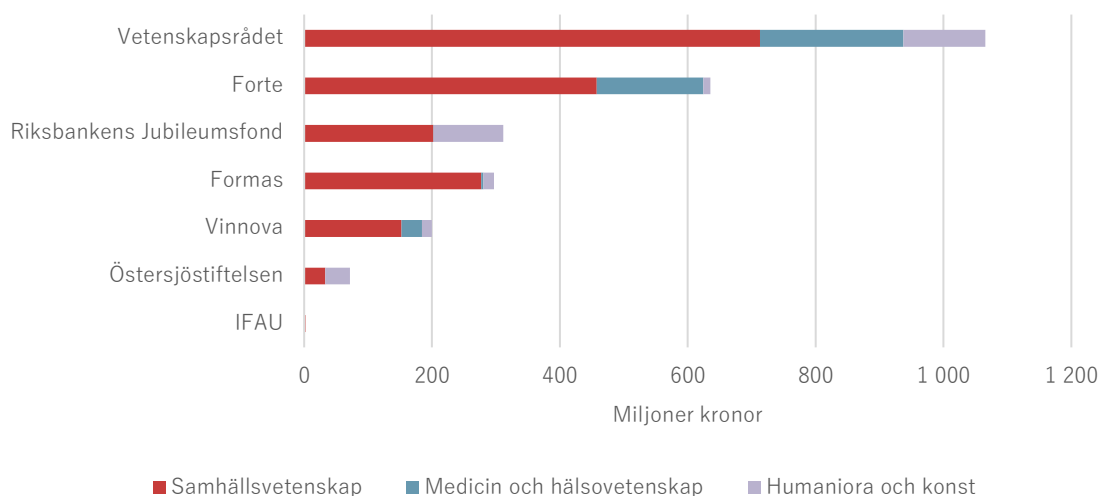

Källa: Vår analys av data från Swecris och Vetenskapsrådet.

Figur 11 illustrerar ett urval av svenska forskningsfinansiärers stöd till forskning inom migration och integration. Figuren visar att samtliga relevanta forskningsfinansiärer främst finansierar samhällsvetenskapliga projekt, vilket är förväntat givet områdets samhällsvetenskapliga prägel. Utifrån figuren tycks det dock finnas överlapp mellan i synnerhet VR:s och Fortes finansiering. Detta talar för att programmet behöver säkerställa att onödiga överlapp inte uppstår och därigenom främja synergier mellan satsningar, genom att samordna insatser och aktiviteter med Forte och andra relevanta nationella forskningsfinansiärer.

²³ Analysen baseras på de vanligast förekommande nyckelorden och de vanligast förekommande kombinationerna av nyckelord som angetts av huvudsökande för respektive ansökan om finansiering till programmet. Programmets forskningsområde har således definierats utifrån de ansökningar, och i synnerhet beviljade ansökningar, som har inkommit till programmet. Analysen ska tolkas med viss försiktighet då den inte kan ge en exakt bild av svenska forskningsfinansiärers externfinansiering till projekt inom programmets område. Data i Swecris är inte heller komplett och kan i vissa fall ge viss *bias*. För mer information om data i Swecris, se Bilaga E.

Figur 11. Svenska finansiärers finansiering av forskning inom migration och integration per forskningsämnesområde 2017–2021.²⁴

Källa: Vår analys av data från Swecris och Vetenskapsrådet.

Knappt sju av tio enkätresponder angav att de *inte* har fått finansiering från andra svenska finansiärer till sin forskning inom programmets område. Omkring två av tio respektive en av sju respondenter anger att de inom programmets områden har fått finansiering från andra svenska finansiärer eller organisationer, främst andra forskningsråd, statliga myndigheter och lärosäten. Vidare anger ett fåtal (6 procent) av respondenterna att de har erhållit finansiering från regioner och från VR för sin forskning inom området. Enkätsvaren belyser alltså att programmets finansiering är viktig för forskarna men också att finansiering från andra forskningsråd, som exempelvis Forte och Formas, är viktig.

Närmare nio av tio respondenter anger i enkäten att de inom programmets område inte har erhållit finansiering från utländska organisationer. Bland respondenterna som anger att de har erhållit finansiering från utländska finansiärer är finansiering från EU:s ramprogram vanligast, vilket var sjunde respondent anger.

I intervjuer beskriver representanter för programkommittén att kommittén har fungerat som ett forum för informationsutbyte och diskussion. I kommittén har företrädare för praktiker och forskningsfinansiärer kunnat berätta om satsningar som de bedriver, vilket i viss mån har legat till grund för att diskutera möjliga samarbeten och utmaningar inom området. Programmet har dock inte genomfört gemensamma utlysningar eller aktiviteter med andra svenska aktörer än Delmi. För att stimulera till internationellt samarbete har programmet däremot genomfört/genomför gemensamma utlysningar med NordForsk och inom Belmont Forum, se avsnitt 2.3.2. Samtidigt efterfrågar en del intervjupersoner kopplingar till EU:s ramprogram och det forsknings- och utvecklingsarbete som därigenom bedrivs i konsortier med deltagare från flera sektorer. De påpekar att programmet skulle kunna dra nytta av såväl finansieringsmöjligheter som resultat från ramprogrammet.

Etablerandet av samordnaren för kunskapspridning inom programmet har ökat programmets förutsättningar för kunskapsutbyte mellan projekt. De programövergripande seminarier och konferenser som samordnaren arrangerar fungerar enligt intervjupersoner som

²⁴ Se fotnot 23.

samverkansforum för deltagande forskare. Därtill planerar programmet att etablera forskarskolor inom migration och integration för att samla doktorander, vilket både intervjupersoner och sakexperter ser framför sig kommer leda till ökad kraftsamling inom området. Sakexperterna bedömer också att forskarskolorna skulle kunna bidra till fler tvär- och mångvetenskapliga projekt som i förlängningen skulle kunna bidra till ökad tvärsektoriell samverkan i projekt.

Sammanfattningsvis kan utvärderingen konstatera att programmet bidrar till samordning och integration inom området, inte minst genom informationsutbyte och diskussion mellan forskningsfinansiärerna i programkommittén. Några gemensamma utlysningar mellan svenska forskningsfinansiärer och med andra program har dock ej genomförts.

3.3 Nyttiggörande

Föreliggande avsnitt redogör för programmets bidrag till nyttiggörande²⁵ på organisations- och programnivå. Avsnittet behandlar relevans, ändamålsenlighet och effektivitet i programmets insatser och aktiviteter för att bidra till nyttiggörande av forskningsresultat samt stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning.

3.3.1 Nyttiggörande av forskningsresultat

Figur 12 och Figur 13 visar vilka resultat och effekter som programmets projekt bidrar till. I Figur 12 redovisas olika former av nyttiggörande av forskningsresultat, medan Figur 13 illustrerar effekter för respondenternas egna organisationer.

Hittills har projekten främst bidragit till policydokument och utbildnings- eller informationsmaterial, se Figur 12. Knappt en tredjedel av respondenterna anger dessa svarsalternativ. Respondenterna har även starka förväntningar om att deras projekt kommer att bidra till fler öppna publikationer, besluts- eller policydokument och utbildnings- eller informationsmaterial i framtiden. Mellan två tredjedelar och strax under hälften av respondenterna anger dessa svarsalternativ. Dessutom förväntar sig en fjärdedel av respondenterna att deras projekt kommer att bidra till effektivisering eller utveckling av ny vara, tjänst eller process.

Resultat och effekter som är förknippade med projekt av mer teknisk karaktär, såsom beviljade patent och utveckling av demonstrator eller prototyp, anger respondenterna i stor utsträckning inte är relevanta för deras projekt. Detta är förväntat givet programmets forskningsområden.

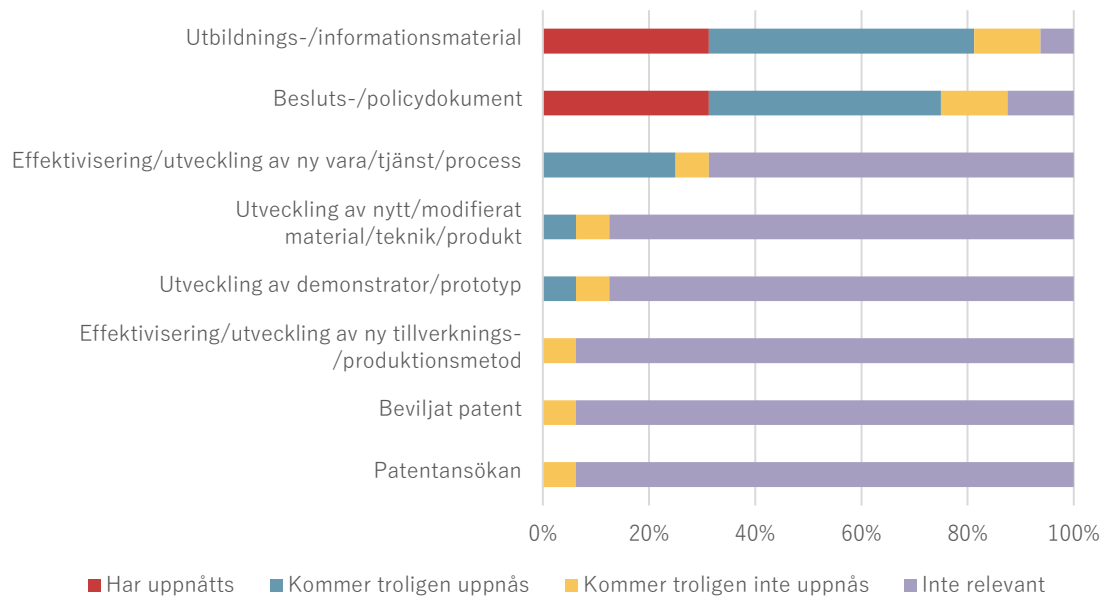
I enkätens fritextsvar ger en forskare ett exempel på det slags resultat som redan har uppnåtts:

I projektet har nya pedagogiska former för att undervisa om migration och reproduktiv hälsa utvecklats.

---

²⁵ Nyttiggörande För NFP innebär att programmen bidrar till att omsätta forskning och dess resultat till samhällsnytta: akademiskt nyttiggörande, kommersiellt nyttiggörande och icke-kommersiellt nyttiggörande. Forskningen (av hög vetenskaplig kvalitet) kommer till nytta genom exempelvis att utveckla kunskap, kompetens, metoder, och insatser, praktik och policy samt innovativa lösningar som bidrar till att möta samhällsutmaningar. Högre utbildning och forskning leder till ökad kompetensförsörjning i princip i alla samhällssektorer. Det är även viktigt att förstå nyttan med forskningsresultat i ett lokalt, nationellt och internationellt perspektiv.

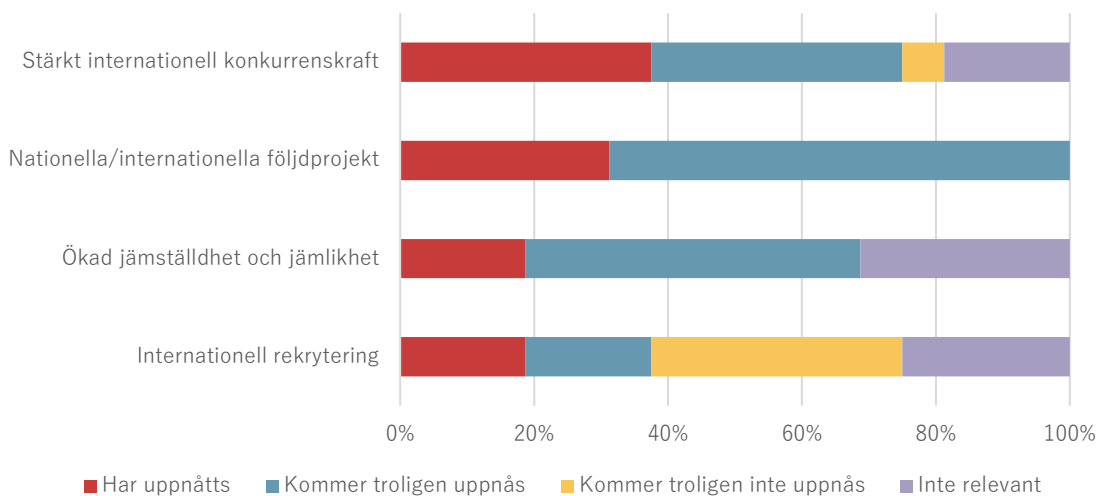
Figur 12. Vilka av följande resultat/effekter bidrar projektet till?

Källa: bilaga B Webbenkät. 16 enkätrespondenter

Projekten har även bidragit till stärkt internationell konkurrenskraft, nationella eller internationella följdprojekt, internationell rekrytering samt ökad jämställdhet och jämlikhet för den egna organisationen, se Figur 13. Fyra av tio respektive tre av tio respondenter anger att de redan nu har uppnått stärkt internationell konkurrenskraft och nationella eller internationella följdprojekt. Närmare två av tio anger att de har uppnått internationell rekrytering samt ökad jämställdhet och jämlikhet. Respondenterna har även starka förväntningar på att deras projekt på sikt kommer att bidra till följdprojekt, ökad jämställdhet och jämlikhet samt stärkt internationell konkurrenskraft för den egna organisationen.

Figur 13. Vilka av följande ytterligare effekter bidrar projektet till för din organisation?

Källa: bilaga B Webbenkät. 16 enkätresponder

I takt med att projekten har börjat generera resultat har programmet initierat aktiviteter för resultatspridning till intressenter och allmänhet. Seminarieverksamheten med Delmi är viktigt i det här avseendet. Samordnaren för kunskapsutbyte har även arrangerat en workshop med forskare för att de bättre ska kunna kommunicera sina projektresultat. Under 2022 planeras även en utlysning av kommunikationsbidrag för forskare. Dessutom kommer NFP Migration och integration under 2022 och framöver att fortsätta arrangera seminarier tillsammans med Delmi.

I intervjuer framhålls programmets seminarier, *policy briefs* och kunskapssammanställningar som värdefulla. Däremot ger flera intervjupersoner uttryck för att det behövs mer, och mer riktat, arbete för att sprida den kunskap som tas fram i programmet. De vittnar om att programmet behöver arbeta mer med att tillgängliggöra forsknings- och kunskapssammanställningar. De beskriver att programmets *policy briefs*, kunskapssammanställningar och seminarier tenderar att vara för akademiska och att formatet därför behöver anpassas till målgruppen (praktiker och intressenter) för att de ska kunna ta till sig resultaten. De påpekar att detta gärna skulle kunna göras i samarbete med organisationer som redan idag företräder och/eller har dialog med praktiker, se också avsnitt 3.2.2. I tillägg till detta konstaterar saksakerna att programmet dessutom skulle kunna utveckla metoder för att öka mottagarkapaciteten hos praktiker och övriga intressenter för att på så vis bidra till nyttiggörande av forskningsresultat.

Sammantaget kan det konstateras att resultaten från programmets projektportfölj vid tidpunkten främst är av "inomvetenskaplig" karaktär såsom vetenskapliga publikationer och utbildningsmaterial. Det finns dock starka förhoppningar om ytterligare nyttiggörande, och i takt med att projekten börjar generera fler resultat ökar behovet av samarbeten och resultatspridningsaktiviteter, inte minst med organisationer som samlar praktiker, såsom SKR.

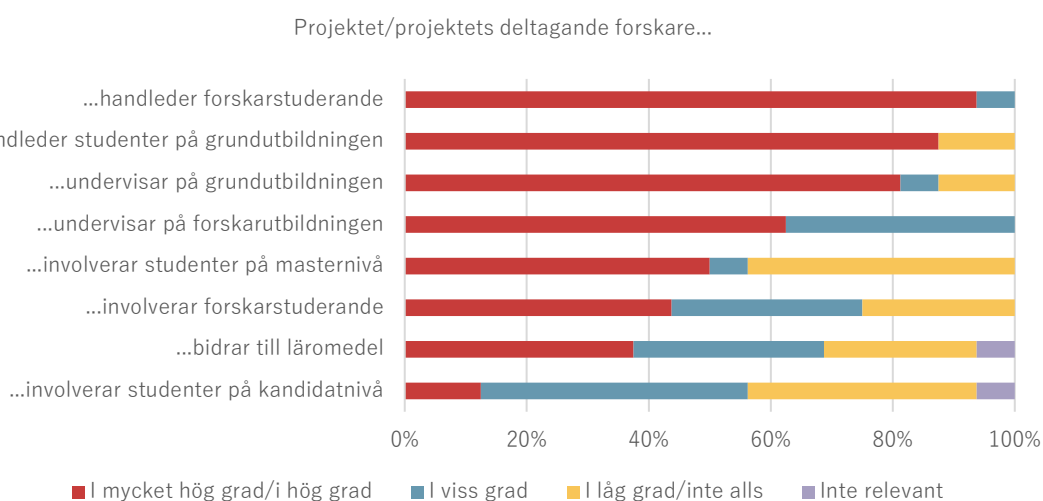
3.3.2 Koppling mellan forskning och högre utbildning

Genom att NFP Migration och integration finansierar forskare verksamma vid svenska lärosäten stärker programmet indirekt kopplingen mellan forskning och högre utbildning, eftersom forskarna undervisar vid landets lärosäten. I såväl intervjuutsagor som programmets

uppdaterade forskningsagenda uttrycks detta. I sammanhanget lyfts dock den kommande satsningen på forskarskolor som ett sätt för programmet att direkt stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning.

Att programmet indirekt bidrar till att stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning bekräftas även av enkätrespondenternas svar. Av Figur 14 framgår att en stor majoritet av respondenterna i mycket hög grad eller i hög grad handleder forskarstuderande, och handleder och undervisar studenter i grundutbildningen. Därtill anger merparten av respondenterna att de i mycket hög grad eller i hög grad undervisar i forskarutbildningen och att deras projekt i mycket hög grad eller i hög grad involverar mastersstudenter. Respondenterna anger även att deras projekt bidrar till läromedel och involverar studenter på kandidatnivå.

Figur 14. I vilken utsträckning bidrar projektet till kopplingen mellan forskning och högre utbildning?

Källa: bilaga B Webbenkät. 16 enkätrespondenter

Sammanfattningsvis konstaterar utvärderingen att programmet på ett ändamålsenligt sätt bidrar till att stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning och att det framför allt sker indirekt genom att de forskare som är engagerade i programmets projekt är verksamma på lärosäten och att deras forskning därmed sprids genom handledning och undervisning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

3.4 Jämställdhet

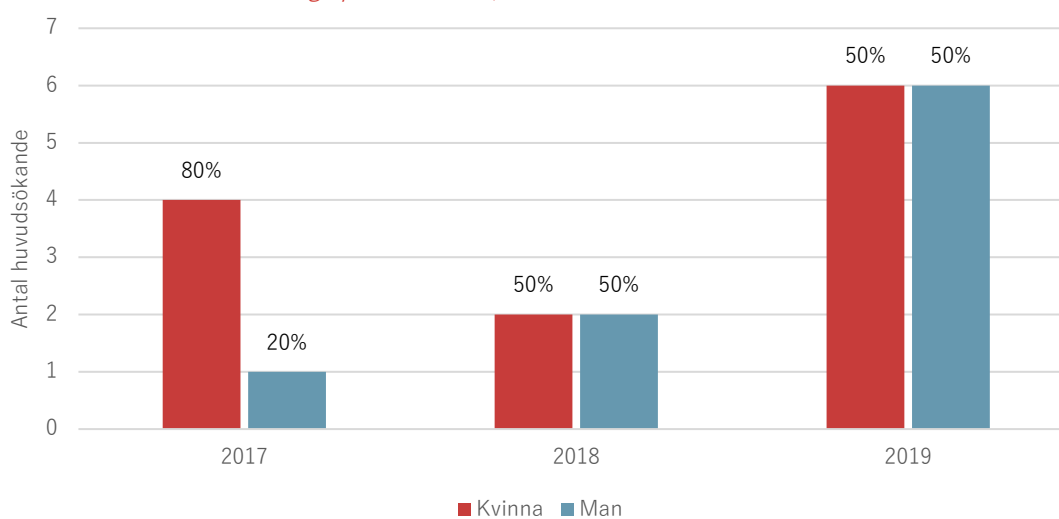
NFP Migration och Integration bidrar främst till jämställdhet bland deltagande forskare, genom att programmet tillämpar VR:s jämställdhetsstrategi²⁶. Strategin utgår från att jämställdhet i forskning är en kvalitetsfråga som genomsyrar myndighetens berednings- och bedömningsprocesser. VR ska enligt strategin vidmakthålla att andelen kvinnor och män som söker bidrag från myndigheten motsvarar könsfördelningen inom respektives forskningsområde. Myndigheten ska även ha samma beviljandegrad för kvinnor och män samt samma genomsnittliga storlek på erhållet forskningsbidrag för kvinnor och män. Därtill ska

²⁶ Vetenskapsrådet, Vetenskapsrådets jämställdhetsstrategi, 2016, Vetenskapsrådet, En jämställd process – jämställdhetsobservationer, 2017.

det vara en jämn könsfördelning i myndighetens beredningsgrupper. VR:s jämställdhetsuppdrag uppfattas av intervjupersonerna som genuint och bekräftas av beviljandegradsanalysen, se Figur 15.

Figur 15 visar huvudsökandes kön för beviljade projekt från utlysningar 2017–2019. För 2018 och 2019, det vill säga åren som programmets sökande sökte direkt till NFP Migration och integration, beviljades lika många projekt för kvinnor som för män. Vad gäller projekten som beviljades under 2017, som enbart består av avlyft, var 80 procent av huvudsökanden kvinnor och 20 procent män. Som framgår av texten till Tabell 1 drogs en ansökan tillbaka efter att den hade blivit beviljad 2019, vilket resulterade i att sex av de 11 projekt som beviljades leddes av en man.

Figur 15. Huvudsökandes kön för beviljade projekt från utlysningar 2017–2019 (antal i staplar och relativ könsfördelning i procentsatser).

Källa: Vår analys av data från Vetenskapsrådet.

Som antyds ovan vittnar intervjupersoner om att programmets bidrag till jämställdhet främst sker på individnivå bland projektledande forskare. Jämställdhet är inte någon utpräglad del av programmets forskningsagenda, men programmet har som målsättning att jämställdhet ska vidmakthållas och stärkas. En knapp tredjedel (31 procent) av projektledarna har i enkäten angett att deras projekt bidragit till det globala hållbarhetsmålet om jämställdhet och en del intervjupersoner efterfrågar mer forskning om jämställdhetsfrågor inom programmet.

Sammanfattningsvis konstaterar utvärderingen att programmet har bidragit till jämställdhet då frågan hanteras strategiskt i beredning av forskningsansökningar och i uppföljning av forskningsprojekt. Forskning om jämställdhet har dock inte varit en väsentlig fråga i forskningsprogrammet.

3.5 Effektivitet

Detta avsnitt analyserar hur effektiv programmets organisation är, om dess processer är ändamålsenliga samt huruvida och i vilken utsträckning relevanta behovsägare är engagerade i programmet. Kapitlet bygger på all empiri.

Som beskrevs i avsnitt 2.2 togs programmets forskningsagendor fram av programmets ansvariga vid VR. För att förankra innehållet i agendorna fungerade programkommittén och referensgruppen som remissinstans. I samma syfte genomfördes också ett dialogmöte med

områdets intressenter. Intervjupersonerna framför att agendorna på ett förtjänstfullt sätt kartlägger flera av områdets kunskapsluckor och -behov. Flera intervjupersoner uttrycker dock att programmet är i behov av en programlogik som utgår från områdets, och dess samtliga aktörers, kunskapsluckor och -behov, som gör prioriteringar mellan delområden och som tydliggör förväntade resultat och effekter. Detta för att programmet på ett effektivt och ändamålsenligt vis ska kunna göra ett betydande avtryck och adressera områdets centrala samhällsutmaningar. Att programsatsningar kräver programlogiker av detta slag är även något som programmets ansvariga berör i den uppdaterade forskningsagendan. Däremot lyfter inte den programlogik som har tagits fram, på ett adekvat vis, vilka delområden som ska prioriteras, menar flera intervjupersoner.

I intervjuer beskriver medlemmar i programmets kommittéer att NFP Migration och integration använder sin programkommitté som en rådgivande grupp. Vanligtvis presenterar programmets ansvariga planerade utlysningar och aktiviteter vid programkommittémötena. Medlemmarna i kommittén får sedan komma med inspel och förslag till vidareutveckling, men det är VR som i slutändan beslutar om vilka utlysningar och aktiviteter som genomförs.

Vidare har programkommittén fungerat som ett forum för kommunikation och diskussion mellan företrädare för forskningsfinansiärer och praktiker. Som framgår av avsnitt 3.2.2 anses kommittén också vara en bra gruppering för att finna samsarbetsområden och potentiella synergier mellan områdets aktörer, även om detta ännu inte har realiserats i särskilt stor utsträckning. Flera intervjupersoner uttrycker dock en oro för att såväl kommunikation som potentialen för synergier mellan områdets aktörer försvinner i och med programmets inrättande av kunskapskommittén. Etableringen av kunskapskommittén innebär, som redovisats i avsnitt 2.3.1, att företrädare för praktiker sedan hösten 2021 separeras från företrädare för forskningsfinansiärer.

Såväl intervjupersoner som saks experter menar att programmet inte har engagerat relevanta intressenter tillräcklig utsträckning för att ändamålsenligt kunna ta hänsyn till nyttiggörande av forskningsresultat, se exempelvis avsnitt 3.2.2 och 3.3. Det efterfrågas därför tydligare krav i utlysningar, som följs upp i bedömningsprocessen, på involvering av behovsägare i projektens formulering och genomförande.

VR har sedan 2021 även ansvar för flera nyttillkomna NFP (NFP Segregation, NFP Brottslighet, NFP Digitaliseringens samhällskonsekvenser, samt NFP Virus och pandemier). Det nya ansvaret har inneburit en omfördelning av NFP Migration och integrations personella resurser, se avsnitt 2.3.1. I intervjuer berättar representanter för programmet att omfördelningen sannolikt kommer att innebära utmaningar för dem vad gäller styrning och koordinering av programmet.

I enkäten fick respondenterna värdera VR:s organisation och processer rörande NFP Migration och integration. Respondenterna är över lag nöjda med VR:s organisation samt bedömnings- och ansökningsprocesser. En stor majoritet (100, 91 respektive 86 procent) av respondenterna instämmer helt eller delvis i att informationen om programmets utlysningar är ändamålsenlig, att programmets bedömningsprocess är fri från jäv, och att det har en ändamålsenlig ansökningsprocess. En stor majoritet (100, 86 respektive 80 procent) instämmer också helt eller delvis i att programmets uppföljning av projekt och ansökningsportal är ändamålsenliga, samt att finansieringsbesluten är tillräckligt motiverade. Tre fjärdedelar av respondenterna instämmer även helt eller delvis i att bedömningsprocessens längd är rimlig.

Sammanfattningsvis kan utvärderingen konstatera att det finns förbättringspotential vad gäller att säkerställa att programmets organisation och processer är ändamålsenliga och

effektiva. Programmet kan i högre utsträckning engagera relevanta behovsägare för att ändamålsenligt kunna säkerställa ett effektivt nyttiggörande av forskningsresultat,

4 Additionalitet och måluppfyllelse

Ett par utvärderingsfrågor berör programmets additionalitet (mervärde) och måluppfyllelse; i det senare fallet vilka förutsättningar som finns för att uppnå forskningsagendas förväntade resultat och effekter och därmed den förväntade förmågan att möta samhällsutmaningar. Dessa frågor har i olika grad berörts även tidigare i rapporten, varför kapitlet kan ses som delvis kompletterande och fördjupande. Redovisningen bygger på utvärderingens samlade empiri.

4.1 Additionalitet

I det följande kommer vi att resonera kring programmets additionalitet, det vill säga vad det bidragit med utöver vad som ändå skulle ha hänt.

4.1.1 Additionalitet på projektnivå

Med additionalitet på projektnivå avses här om de finansierade forskningsprojekten har gett ett mervärde i bemärkelsen att de bidrar till något som inte redan görs eller har gjorts.

Vid tidpunkten för halvtidsutvärderingen har de initierade projekten inom NFP Migration och integration främst bidragit till inomvetenskaplig relevans och nytta, men de ger enligt projektledarna även starka bidrag till civilsamhälle och offentlig sektor.

En majoritet (63 procent) av projektledarna tror inte att forskningsprojektet hade genomförts utan finansiering från programmet. Svaren förefaller ha hög validitet i bemärkelsen att projektledarna är medvetna om att de har fått finansiering från programmet.²⁷ På projektnivå indikerar dessa data att mer resurser verkligen har satsats och inte bara ersätter annan finansiering (input-additionalitet), men även att finansieringen kommer att leda till forskningsresultat som inte skulle ha kommit fram annars (så kallad output-additionalitet).²⁸ Finansieringsanalysen visar att på delområdesnivå har programmet skapat ett mervärde genom att öka finansieringen inom sociologi.

Sammanfattningsvis har programmet haft ett stort mervärde för forskarna som har fått projektfinansiering,

4.1.2 Additionalitet på systemnivå

Med additionalitet på systemnivå avses här vad NFP Migration och integration har bidragit med utöver det som ändå skulle ha hänt i forsknings- och innovationssystemet.

Det främsta mervärdet av programmet är samverkan med Delmi och i viss mån annan forskningskommunikation. Programmet har genomfört vissa aktiviteter för att samla, sprida och diskutera forskningsresultat från programmet.²⁹ Det bör i detta sammanhang

---

²⁷ Av de öppna svaren i enkäten kan vi se att det endast i några enstaka fall indikeras av projektledaren att hen *inte* är medveten om att de fått finansiering från just Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration. I förekommande fall så avser det avlyft där den sökande sökt forskningsmedel från exempelvis UVK och därför anger att de inte vet särskilt mycket om NFP-programmet.

²⁸ Se t.ex. Sandberg, B & Faugert, S: "Perspektiv på utvärdering", Studentlitteratur 2020. Buisseret, T.J, Cameron, H.M & Georghiou, L: What difference does it make? Additionality in the public support of R&D in lager firms. *International Journal of Technology Management*, 10(415/6), 597–600.

²⁹ Programmets externa kommunikation sker främst genom en egen hemsida på Vetenskapsrådets hemsida, fyra gemensamma seminarier och *policy briefs* i samband med fyra Delmi-seminarier samt konferenser för forskare som medverkar i programmet.

understrykas att flera intervjupersoner menar att mervärdet på systemnivå trots detta är begränsat, eftersom antalet aktiviteter specifikt riktade mot praktiker och andra aktörer utanför akademien varit relativt få.

Programmet finansierar som tidigare berörts forskningsprojekt som kan röra alla aspekter av migration och integration, snarare än forskning som svarar direkt mot identifierade kunskapsbehov. Sakexperterna lyfter fram att det är svårt att realisera synergier mellan projekt och resultat när projekten spänner över många forskningsfrågor. Flera intervjupersoner som medverkat i programkommittén menar att forskningsagendan är alltför omfattande givet programmets begränsade resurser. Detta gör att programmets mervärde riskerar att begränsas till att bli "extra medel till forskare", snarare än ett kraftfullt bidrag till att lösa samhällsutmaningar. För att programmet ska bidra till förändringar på systemnivå menar de att det behövs en tydlig portföljstyrning där de begränsade medlen fokuseras mot avgränsade och tydliga mål.

Då VR:s grundforskningsperspektiv, snarare än uppsatta mål, har styrt programmets inriktning (se avsnitt 4.2 nedan), har flera intervjupersoner från programkommittén haft svårt att se programmets mervärde på systemnivå. En representant i programkommittén menar angående programmets additionalitet att:

Vetenskapsrådet styr inte genom att ställa krav på att resultat ska få genomslag i praktiken. De fyller på den befintliga potten till samhällsvetenskaplig forskning och styr inte vilka projekt som ska få anslag. Så de gör lite 'more of the same', i stället för något nytt.

En annan aspekt avseende programmets mervärde på systemnivå avser programkommitténs roll. Programkommittén har, enligt forskningsagendan, ett nyckelansvar för programmets utformning och implementering.³⁰ Programkommittén har haft en central roll i framtagandet av forskningsagendan. Som tidigare nämnts, bestod programkommittén fram till hösten 2021 av representanter som representerade både forskningsfinansiärer och aktörer som representerade behovsägare inom migration och integration. Flera intervjupersoner beskriver att över tid har samverkansfrågor kommit att handla mer om forskningsfinansieringsfrågor än om avnämarnas frågor avseende migration och integration. Hösten 2021 bildades en separat kunskapskommitté där representanter för praktiker och andra intressenter ingår, medan deltagande i programkommittén har begränsats till representanter för de forskningsfinansierande myndigheterna. Denna förändring har motiverats av programledningen utifrån ett behov av ökad tydlighet i roll- och ansvarsfördelning i programmet. En representant för VR beskrev det som att:

Vi har velat renodla rollerna så att diskussionerna i programkommittén sker mellan aktörer som förstår hur forskningen fungerar. Vi upplevde det som att representanter för avnämarna i programkommittén tidigare "vill ha raka svar och inte sådana svar som forskningen ger".

Flera personer som tidigare har ingått i programkommittén upplever dock att denna förändring kom utan någon föregående diskussion, och tycker att omorganisationen riskerar att begränsa möjligheterna till kraftfull tvärsektorieell samverkan kring migrations- och integrationsfrågor. De menar att denna uppdelning snarare minimerar praktikernas behov i

³⁰ Vetenskapsrådet, "Forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration", Vetenskapsrådet, 2018, s.11.

förhållande till forskarnas, och därmed begränsar programmets möjligheter att bidra till nyttiggörande utanför akademien. Här finns en uppenbar diskrepans mellan regeringsuppdragets ambition att programmet ska skapa kraftfulla synergier mellan aktörer som kompletterar varandra vad gäller kunskap, kompetens och uppdrag,³¹ och hur programmet har organiserats.

Sammanfattningsvis är programmets mervärde inte så uttalat på systemnivå. Det finns en diskrepans mellan ambitionsnivån i regeringsuppdraget och i programmålen och hur programmet har genomförts.

4.2 Måluppfyllelse

Som berörts tidigare beskriver forskningsagendan programspecifika mål som i princip är desamma som de övergripande målen för samtliga nationella forskningsprogram. I det följande sammanfattar vi programmets utveckling och drar slutsatser av halvtidsutvärderingen i förhållande till programmets mål.

1. Bidra till högkvalitativ forskning och kunskapsuppbyggnad.

VR finansierar forskning baserat på kollegial bedömning, vilket enligt myndigheten anses vara det bästa sättet för att säkerställa att ansökningar som beviljas finansiering leder till forskning av högsta vetenskapliga kvalitet. Utifrån detta har programmålet uppfyllts; programmet har utifrån kollegial bedömning finansierat projektbidrag och forskningsmiljöer.³²

Samarbeten som skett inom programmet kan också ses som ett bidrag till forskning av hög kvalitet. Som tidigare nämnts anger forskarna i stor utsträckning att tvärvetenskaplig samverkan sker inom projekten. Tvärvetenskaplig och mångvetenskaplig samverkan sker främst mellan forskare inom samhällsvetenskaper och humaniora. På sikt borde programmet kunna bidra till att bredda programmets tvär- och mångvetenskaplighet och därmed än mer bidra till en högre kvalitet och ökad samhällsrelevans.

Utvärderingen visar på att programmet i varierande grad har adresserat de kunskapsbehov som programmets agenda identifierat. Detta kan sannolikt delvis förklaras av att agendan explicit betonar risker med att prioritera vilka områden inom migration och integration som är särskilt angelägna.³³

2. Bidra till evidensbaserad politik och förvaltning

NFP Migration och integration bidrar i viss utsträckning till en evidensbaserad politik och förvaltning genom samarbetet med Delmi. På samma gång har det framkommit, inte minst av intervjuerna, att programmets bidrag främst är inomvetenskapliga, det vill säga att samverkan, forskningskommunikation och så vidare främst sker mellan forskare. Flera intervjupersoner menar i detta sammanhang att då agendan inte gör några prioriteringar så finns det inte heller någon tydlig strategi som preciserar hur programmets bidrag till

---

³¹ Regeringskansliet, Uppdrag att inrätta nationella forskningsprogram, 2017, U2017/02404/F.

³² I programmets egen uppföljning av måluppfyllelse konstateras att "Forskningsprogrammet har bidragit till det första programspecifika målet om 'att bidra till högkvalitativ forskning och kunskapsuppbyggnad', genom finansiering av projektbidrag och forskningsmiljöer". Vetenskapsrådet, Komplement till forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration, s. 38, 2021.

³³ Vetenskapsrådet, Forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration, s. 49-50, 2018.

evidensbaserad politik och förvaltning ska gå till (till exempel genom att ange vilka koordineringsinsatser som behövs med andra aktörer).

3. Att bidra till en stark anknytning mellan forskning och den högre utbildningen

Vi kan konstatera att genom att finansiera forskning om migration och integration så stärker programmet kopplingen mellan forskning och högre utbildning eftersom forskningsfältet stärks i bred bemärkelse, vilket i sin tur stärker förutsättningar för en starkare anknytning mellan forskningen och den högre utbildningen. Deltagande forskare undervisar och handleder studenter och forskarstuderande, vilket sannolikt bidrar till att forskningen också används i högre utbildning.

Programmet anger självt att det behöver tolka och precisera vad målet avser.³⁴ Kommande satsningar på forskarskolor skall kunna utgöra en möjlighet att precisera vilken typ av anknytning programmet vill skapa.

4. Att bidra till en utvecklad dialog mellan forskare, praktiker och beslutsfattare

Som tidigare berörts, i avsnitt 4.1.2, finns det en ambitionsnivå inom programmet att öka dialogen mellan forskare, praktiker och beslutsfattare. Detta sker främst på projektnivå, genom till exempel forskningsöversikter, kommunikation av forskningsresultat till samhället och aktiviteter där forskare, politiker och praktiker möts. Samtidigt framgår det av våra intervjuer att många saknat en dialog mellan organisationerna i programkommittén och andra organisationer för att koppla ihop aktörer. De menar att programmets traditionella modell som baseras på att forskarna själv formulerar frågeställningar begränsar möjligheterna att utveckla dialogen mellan forskare, praktiker och beslutsfattare. Programmets samverkan i programkommittén verkar ha handlat mer om forskningsfinansiärernas frågor än om andra aktörers. En representant i programkommittén belyser detta enligt följande:

Vi i programkommittén har till exempel aldrig haft möten med referensgruppen, med forskarna som är med i programmets organisation. Vetenskapsrådet har i stället berättat vad de kommit fram till på sina möten. Det hade varit bra om vi hade kunnat utbyta synpunkter och tankar direkt med varandra under resans gång. Organiseringen av programmet har blivit traditionellt inriktat på grundforskning och det blir därför oklart i vad mån man öppnat för en dialog och inflytande från andra samhällsaktörer

På vilket sätt en utvecklad dialog mellan forskare, praktiker och beslutsfattare ska ske i programmet behöver förtydligas.

5. Att bidra till jämställdhet

De myndigheter som ingår i programmet arbetar medvetet för att skapa lika villkor i forskningen. VR ser jämställdhet som en kvalitetsfråga och har därför tydliga strategier som inkluderar jämställdhetsperspektiv i bedömningen av forskningsansökningar samt genomför kontinuerligt analyser och uppföljningar av sitt jämställdhetsarbete. I programmets egen uppföljning av detta mål anges också att det är genom en jämn fördelning mellan män och kvinnor som projektledare/huvudsökande, i beredning och beviljande av bidrag som

---

³⁴ Vetenskapsrådet, Komplement till forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration, Vetenskapsrådet, s.44, 2021.

programmet bidrar till jämställdhet.³⁵ I denna bemärkelse kan vi konstatera att programmet har bidragit till jämställdhet, då det exempelvis inte finns några väsentliga skillnader i beviljandegrad för män respektive kvinnor i programmet.

Samtidigt innehåller forskningsagendan för programmet frågor kring jämställdhet kopplade till de globala målen för hållbar utveckling med koppling till internationell migration (SDG) och lyfter fram att det kan vara rimligt att främja forskning som studerar skillnader mellan män och kvinnor inom olika delar av samhället. En knapp en tredjedel av projektledarna har i enkäten angett att deras projekt bidragit till det globala målet om jämställdhet, se avsnitt 2.3.2. Flera intervjupersoner efterfrågar mer forskning om jämställdhetsfrågor inom programmet.

I detta sammanhang bör nämnas att projektledarna har stora förväntningar på att deras forskning på sikt kommer att bidra till ökad jämställdhet och jämlikhet samt stärkt internationell konkurrenskraft inom deras forskarorganisation.

6. Att forskningsprogrammet är väl koordinerat med andra satsningar nationellt och internationellt, och att det skapas synergier

Inom programkommittén har en samverkan och viss koordinering mellan satsningar skett. Detta har främst skett i form av informationsutbyte och diskussioner om möjliga samarbeten och utmaningar inom området. Programmet har dock inte genomfört några gemensamma utlysningar eller aktiviteter med andra nationella forskningsfinansiärer. För att stimulera internationellt samarbete så har programmet i samarbete med Formas och NordForsk genomfört en utlysning (2018).

Programmet har en omfattande agenda, men är litet sett till medel. För att uppnå de nationella forskningsprogrammets övergripande mål och öka dess bidrag till att möta samhällsutmaningar krävs en ökad koordinering med andra forskningsfinansiärer, inklusive FoU-verksamhet på kommunal och regional nivå i Sverige.

7. Att forskningsprogrammet anpassas och utformas till de olika forskningsområdenas förutsättningar och bedrivs i flexibla former

I komplementet till forskningsagendan exemplifieras hur programmet har bedrivits i flexibla former genom att använda tre olika bidragsformer som bidragit till stöd till forskningsidéer (projektbidrag), djup och varaktiga samarbeten (bidrag till forskningsmiljöer) samt kunskapsöverföring mellan forskare i olika länder (forskningsprojekt i internationellt samarbete). Genom fria och forskarinitierade projektbidrag så har styrningen av forskningen minimerats.³⁶ Målet utgår i princip från VR:s instruktion, det vill säga att stödja forskarinitierad forskning där forskarna fritt formulerar forskningsidéer.³⁷ I intervjuer med representanter från programkommittén så har det framkommit kritik mot detta perspektiv. De menar att arbetssättet *inte* är en flexibel arbetsform, eftersom det är uppdraget som anpassats till myndighetens förutbestämda arbetssätt, inte tvärt om.

---

³⁵ Vetenskapsrådet, Komplement till forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration, s. 46, 2021.

³⁶ Vetenskapsrådet, Komplement till forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration, s. 49, 2021.

³⁷ Förordning 2009:975.

8. Att forskningsprogrammet skapar förutsättningar för tvärvetenskaplig och tvärasektoriell samverkan

Halvtidsutvärderingen visar på en hög grad av tvärvetenskaplig samverkan inom forskningsprojekten. Det sker främst mellan samhällsvetenskap och humaniora. Mångvetenskaplig samverkan mellan olika forskningsämnen inom ett forskningsämnesområde sker främst inom olika samhällsvetenskapliga områden såsom ekonomi och statsvetenskap eller sociologi och filosofi. Migrations och integrationsområdet är generellt sett brett och inkluderar många olika forskningsområden, förutsättningarna för tvärvetenskaplig samverkan är goda. Programmet skulle här kunna höja ambitionsnivån, genom att ange ett strävansmål för tvär- och mångvetenskaplig samverkan som går bortom att "skapa förutsättningar" och, som saksakexperterna påpekar, aktivt stimulera efterfrågad samverkan.

I enkäten uppger omkring 40 procent av projektledarna att det sker samverkan mellan olika sektorer i forskningsprojekten, medan en majoritet anser att det sker i låg grad/inte alls eller att det inte är relevant för deras projekt. Samverkan sker främst mellan högskolor och universitet, och i mindre utsträckning med företrädare för kommuner, regioner, företag och myndigheter. Det är inte heller ett krav att forskarna som finansierats av programmet ska samarbeta med dessa aktörer. Samtidigt noterar saksakexperterna att det inom flera forskningsområden inom migration och integration (som arbetsmarknadspolitik, hälso- och sjukvård samt välfärdsfrågor) vore naturligt och önskvärt att medvetet involvera aktörer från andra sektorer.

Programkommittén har utgjort ett viktigt bidrag till tvärasektoriell samverkan i programmet. Sedan hösten 2021 har programkommittén omorganiserats så att forskningsfinansiärer och organisationer som representerar avnämare har delats upp i olika kommittéer. Detta verkar, åtminstone rent organisatoriskt, ha minskat förutsättningarna för tvärasektoriell samverkan inom programmet.

4.2.1 Några kommentarer angående programmets målformuleringar

NFP Migration och integration har undvikit att sätta program mål som är direkt kopplade till programmets egna aktiviteter utan anger mål som ligger på samma övergripande nivå som de gemensamma och långsiktiga målen för samtliga nationella forskningsprogram, det vill säga de beskriver inriktningen på den utveckling som ska ske i de nationella forskningsprogrammen. Dessa mål kan beskrivas som strävansmål som beskriver vad forskningsprogrammet ska *bidra till* på längre sikt, snarare än mål som anger vad programmet ska *uppnå* på kort sikt ³⁸

För att öka möjligheten till strategisk planering av aktiviteter och insatser, samt underlätta slututvärdering, kan programmet med fördel ta fram mål som är specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsbundna³⁹ och koppla dessa till en utvecklad programlogik som illustrerar insatserna och vilka tänkta resultat de är tänkta att bidra till.

³⁸ Resultat eller effekter på kort sikt inträffar generellt under tiden ett program genomförs, medans effekter på medellång sikt brukar inträffa 0-3 år efteråt. Effekter på lång sikt beskriver resultat som inträffar cirka 1-10 år efter genomförandet. Se t.ex. Tillväxtverket, Uppföljning med fokus på resultat, 2019, rapport 0280, samt Sandberg, B & Faugert, S, Perspektiv på utvärdering, 2020, Studentlitteratur

³⁹ Så kallade smarta mål, se t.ex. Sida, Logical Framework Approach (LFA), 2003.

5 Slutsatser och rekommendationer

Detta avslutande kapitel inleder vi med att formulera våra huvudsakliga slutsatser för att till sist avge våra rekommendationer för det Nationella forskningsprogrammet inom migration och integrations fortsatta utveckling.

5.1 Slutsatser

Denna rapport har i de föregående kapitlen redogjort för Nationella forskningsprogrammet inom migration och integration, dess insatser och aktiviteter och hur ändamålsenliga dessa är för att bidra till att programmet uppfyller de mål som anges i dess strategiska agenda. Utifrån detta presenteras här utvärderingens huvudsakliga slutsatser samt vår bedömning av i vilken utsträckning som programmet möter de forskningspolitiska målen som är gemensamma för samtliga nationella forskningsprogram.

Programmet har potential att bidra till *förnyelse och nytänkande* både på program- och projektnivå. Möjligheterna kan stärkas genom att ytterligare stimulera (efterfrågad) samverkan, inte minst med företrädare för kommuner, regioner, företag och myndigheter.

Förutsättningarna för att inom migrations- och forskningsområdet verka för en bredare samverkan mellan olika vetenskapsområden, både på projekt- och programnivå är goda. Programmet har främst bidragit till *tvär- och mångvetenskapliga samarbeten* inom samhällsvetenskap och humaniora.

Programmets bidrag till *tvärssektoriell samverkan* har främst utgjorts av arbetet i programkommittén. Samverkan i forskningsprojekten sker främst mellan universitet och högskolor, och i mindre utsträckning med organisationer i andra samhällssektorer. Genom de forskningsfinansiärer och aktörer som finns representerade i program- och kunskapskommittén finns ytterligare potential att öka samordningen av satsningar nationellt samt att skapa kraftfulla synergier mellan aktörer som kompletterar varandra vad gäller kunskap, kompetens och uppdrag.

Gällande *nyttiggörande av forskningsresultat* har programmet bidragit till att öka forskningsresultatens genomslag i samhället genom en allmän kunskapsuppbyggnad och initiativ för att främja en evidensbaserad politik och förvaltning, främst genom samarbetet med Delmi. Det saknas dock en strategi som preciserar hur programmet ska bidra till en evidensbaserad praktik och förvaltning. En utvecklad dialog mellan organisationerna i program- och kunskapskommittén skulle främja samverkan mellan forskare, praktiker och beslutsfattare i programmet och därmed öka förutsättningarna för nyttiggörande av forskningsresultat.

Trots att programmet inte genomfört programspecifika insatser för att *stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning* kan vi konstatera att programmet har stärkt kopplingen mellan forskning och högre utbildning. En precisering av vilken typ av koppling mellan forskning och utbildning som programmet vill skapa, inte minst genom de kommande satsningarna på forskarskolor, skulle sannolikt stärka programmet i förhållande till detta mål.

Programmets hittills genomförda insatser och aktiviteter för att bidra till *jämställdhet* utgår från VR:s strategier som inkluderar jämställdhetsperspektiv i bedömning av ansökningar samt genomför kontinuerligt analyser och uppföljningar av sitt jämställdhetsarbete. I vilken utsträckning programmet har bidragit till jämställdhet bortom programmet, till exempel genom att främja forskning som studerar skillnader mellan män och kvinnor, är svårt att bedöma. Av utvärderingen framgår emellertid, att mer forskning om jämställdhetsfrågor inom programmet är något som efterfrågas.

Avseende programmets *effektivitet* är de forskare som har finansierats genom programmet överlag nöjda med VR:s organisation och beredningsprocesser. En förbättringspotential finns emellertid vad gäller att engagera behovsägare i syfte att möjliggöra nyttiggörande av forskningsresultat.

Det är svårt att bedöma programmets måluppfyllelse eller potential till måluppfyllelse utifrån de programspecifika målen, då dessa är uttryckta som strävansmål (vad programmet ska bidra till på längre sikt) snarare än vad programmet ska uppnå inom en kortare tidshorisont.

Trots en relativt begränsad budget har NFP Migration och integration höga ambitioner som inkluderar att bidra till mångfald och djup samt långsiktighet. Programmet vill stärka forskningsfältet i bred bemärkelse, främja nationellt och internationellt samarbete samt stödja samordning, spridning och tillgängliggörande av forskning. Programmet har ett stort mervärde för de forskare som har fått projektfinansiering, men mervärdet är inte lika tydligt på systemnivå. Det finns en diskrepans mellan ambitionsnivån i regeringsuppdraget/programmålen för NFP Migration och integration och hur programmet har genomförts. Till exempel har programmet inte gjort tydliga prioriteringar för att i forskningsprojekten aktivt främja tvärsektoriell samverkan och dialog mellan forskare, praktiker och beslutsfattare, vilket sannolikt begränsat programmets mervärde i förhållande till VR:s reguljära forskningsfinansiering.

1.1 Rekommendationer

Avslutningsvis ger vi våra rekommendationer för det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integrations fortsatta utveckling. Rekommendationerna bör ses som en helhet där flera av dem bygger på varandra och sammantaget möjliggör en tydligare strategisk inriktning och styrning av programmet:

- **Utveckla en modell för tydligare projektstyrning.** Programmet har en bred ansats och en relativt liten budget. Då programmet inte har avgränsat sina utlysningar till de insatsområden och kunskapsbehov som identifierats i forskningsagendan blir det svårt att realisera synergier mellan projekt och resultat. Forskningsfinansiering bör riktas specifikt mot de insatsområden och kunskapsbehov som identifierats i agendan för att öka sannolikheten för att de önskade resultaten ska uppnås. På så vis kan programmets mervärde i förhållande till VR:s ordinarie forskningsfinansiering stärkas och dess bidrag till att möta stora samhällsutmaningar öka.
- **Öka graden av tvärsektoriell samverkan** genom att utveckla och implementera strategier för att stimulera samarbete mellan forskare, praktiker och beslutsfattare från olika samhällssektorer. Detta bör ske inte bara genom spridning av forskningsresultat utan även genom att i större utsträckning involvera aktörer från olika samhällssektorer i programmet, forskningsprojekt och i programaktiviteter. På så vis kan förutsättningarna för samarbeten inom programmet mellan aktörer som kompletterar varandra vad gäller kunskap, kompetens och uppdrag.
- **Utveckla programmets mål och programlogik så att måluppfyllelse lättare går att bedöma och så att målen kan användas för att strategiskt styra genomförande, uppföljning och utvärdering av programmet.** Programmet behöver formulera och tidsätta effektmål som är tydligt kopplade till programmets agenda. Till exempel vilken typ av anknytning mellan forskning och högre utbildning programmet vill åstadkomma, och vilka kriterier som behöver uppfyllas för att avgöra om en sådan anknytning har skett.

Bilaga A Intervjupersoner och deltagare vid presentationer

A.1. Intervjupersoner

John Gunnarsson	Migrationsverket
Thomas Jacobsson	Forte
Stefan Jonsson	Linköpings universitet
Henrik Malm Lindberg	Delegationen för migrationsstudier
Eva Marie Rigné	Sveriges kommuner och regioner
Andrea Spehar	Göteborgs universitet
Stefan Svallfors	Vetenskapsrådet
Monica Svantesson	Vetenskapsrådet
Ingela Winter-Norberg	Sida

A.2. Deltagare i tolkningsseminarium

Karla Anaya-Carlsson	Formas
Gustav Hansson	Vetenskapsrådet
Kenth Hermansson	Vetenskapsrådet
Caroline Olsson	Vetenskapsrådet
Lucas Pettersson	Vetenskapsrådet
Stefan Svallfors	Vetenskapsrådet
Monica Svantesson	Vetenskapsrådet
Marlene Truedsson	Vetenskapsrådet
Patricia Yocie Hierofani	Vetenskapsrådet
Anders Weström	Vetenskapsrådet

Amanda Bengtsson Jallow   *Faugert & Co*

Göran Melin   *Faugert & Co*

Bo Sandberg   *Faugert & Co*

Bilaga B Webbenkäter

B.1. Metod

Vi har genomfört en enkätundersökning riktad till projektledare i programmets projekt. VR försåg oss med kontaktuppgifter och för att undvika dubbelräkning fick projektledare som lett flera projekt som finansierats genom programmet enbart en enkät. Alla projektledare fick samma frågor och vilka återges i nästa avsnitt. Efter den första inbjudan sände vi två påminnelser till dem som ännu inte besvarat enkäten. Enkäten skickades till 20 projektledare varav 16 svarade på enkäten, vilket resulterade i en svarsfrekvens på 80 procent.

B.2. Enkät

Utvärdering av det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration

Tack för att du väljer att delta i denna enkätundersökning. Samtliga frågor berör det Nationella forskningsprogrammet inom Migration och integration och projekt som har mottagit finansiering från Vetenskapsrådet genom detta program. Enkäten tar cirka 10 minuter att besvara. Svara gärna så snart du har möjlighet, men inte senare än torsdagen den 10:e mars 2022. Om du har deltagit i fler än ett projekt inom NFP Migration och integration vill vi att du besvarar frågorna med det senast avslutade projektet i åtanke (alternativt det senast påbörjade projektet, om du inte har något avslutat). Svara så gott du kan och om frågan inte är relevant för projektet, vänligen välj svarsalternativet "Inte relevant".

Projektet

Detta avsnitt handlar om projektets aktiviteter, bidrag, resultat och effekter.

Fråga 1: I vilken utsträckning sker samverkan med följande aktörstyper inom ramen för projektet?

	I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
Universitet/högskola i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forskningsinstitut i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företag i Sverige (inkl. offentligt ägda)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Statlig myndighet i Sverige (utöver universitet/högskola/institut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region/landsting i Sverige (inkl. (universitets)sjukhus)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annan organisation i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Universitet/högskola/institut i utlandet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
Företag i utlandet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annan organisation i utlandet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 2: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 3: I vilken utsträckning sker samverkan mellan sektorer* inom ramen för projektet?

*Exempelvis samverkan mellan olika sektorer såsom produktion/tillverkning, handel och distribution inom och utanför projektets ämnesområden. Inom till exempel livsmedelsområdet är lantbruk, livsmedelsproduktion och handel några olika sektorer.

I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 4: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 5: I vilken utsträckning sker tvärvetenskaplig* samverkan inom ramen för projektet?

*Tvärvetenskaplig är verksamheten när forskarna rör sig i gränsområdena mellan de olika ämnesområdena och gemensamt skapar ett nytt område där deltagarna bidrar till något nytt utöver sina ursprungliga discipliner.

I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 6: Kommentera gärna ditt svar

Fråga 7: I vilken utsträckning bidrar projektet till kopplingen mellan forskning och högre utbildning?

	I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
Universitet/högskola i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forskningsinstitut i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företag i Sverige (inkl. offentligt ägda)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Statlig myndighet i Sverige (utöver universitet/högskola/institut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region/landsting i Sverige (inkl. (universitets)sjukhus)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annan organisation i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Universitet/högskola/institut i utlandet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företag i utlandet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annan organisation i utlandet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 8: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 9: I vilken utsträckning adresserar projektet kunskapsluckor och/eller kunskapsbehov inom programmets område?

I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 10: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 11: I vilken utsträckning bidrar projektet till förnyelse och nytänkande inom...

	I mycket hög grad	I hög grad	I viss grad	I låg grad	Inte alls	Inte relevant
...programmets forskningsområde?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...näringslivet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...civilsamhället?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...offentlig sektor?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 12: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 13: Vilka av följande resultat/effekter bidrar projektet till?

	Har uppnåtts	Kommer troligen uppnås	Kommer troligen inte uppnås	Inte relevant
Öppen publikation av annat slag än vetenskaplig publikation	☐	☐	☐	☐
Utbildnings-/informationsmaterial	☐	☐	☐	☐
Utveckling av demonstrator/prototyp	☐	☐	☐	☐
Patentansökan	☐	☐	☐	☐
Beviljat patent	☐	☐	☐	☐
Utveckling av nytt/modifierat material/teknik/produkt	☐	☐	☐	☐
Effektivisering eller utveckling av ny vara/tjänst/process	☐	☐	☐	☐
Effektivisering eller utveckling av ny tillverknings-/produktionsmetod	☐	☐	☐	☐
Besluts-/policydokument	☐	☐	☐	☐
Annat samhällsrelevant resultat, vänligen utveckla i kommentarrutan:	☐	☐	☐	☐

Fråga 14: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 15: Vilka av följande ytterligare effekter bidrar projektet till för din organisation?

	Har uppnåtts	Kommer troligen uppnås	Kommer troligen inte uppnås	Inte relevant
Stärkt internationell konkurrenskraft	☐	☐	☐	☐
Ökad jämställdhet och jämlikhet	☐	☐	☐	☐
Internationell rekrytering	☐	☐	☐	☐
Nationella/internationella följdprojekt	☐	☐	☐	☐
Annat, vänligen utveckla i kommentarrutan:	☐	☐	☐	☐

Fråga 16: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 17: Vänligen, ange om projektet bidrar till...

	Har uppnåtts	Kommer troligen uppnås	Kommer troligen inte uppnås	Inte relevant	Kommer troligen inte uppnås
...ökad kunskap om orsaker till migration.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om olika aspekter avseende återvändande.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om migranternas flyttmönster.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om migration till följd av klimatförändringar och miljöpåverkan.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om migranternas etablering på arbetsmarknaden.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om migranternas hälsa.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om orsaker till främlingsfientlighet.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om effekter av policy och regelverk.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om hur migranter och mottagarlandet anpassar sig till varandra.	☐	☐	☐	☐	☐
...ökad kunskap om hur migrationen påverkar det omgivande samhället.	☐	☐	☐	☐	☐
...fler jämförande studier (t.ex. jämförelser mellan länder).	☐	☐	☐	☐	☐
...att i ökad utsträckning inkludera migranternas perspektiv i forskning.	☐	☐	☐	☐	☐
...att utveckla data för bl.a. longitudinella studier.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat, vänligen utveckla i kommentarrutan:	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 18: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 19: Vilka av följande globala hållbarhetsmål bidrar projektet till? Välj max tre mål.

- 1. Ingen fattigdom
- 2. Ingen hunger
- 3. God hälsa och välbefinnande
- 4. God utbildning
- 5. Jämställdhet
- 6. Rent vatten och sanitet för alla
- 7. Hållbar energi för alla
- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 10. Minskad ojämlikhet
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 13. Bekämpa klimatförändringarna
- 14. Hav och marina resurser
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen
- 17. Genomförande och globalt partnerskap

Finansiering

Detta avsnitt handlar om projektets aktiviteter, bidrag, resultat och effekter.

Fråga 20: Om du inte hade fått finansiering från det nationella forskningsprogrammet, vad tror du hade hänt med ditt projekt?

- Genomförts med i stort sett samma upplägg, men med annan finansiering
- Genomförts med annat upplägg, men med annan finansiering
- Inte genomförts

Fråga 21: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 22: Har din forskning inom programmets område erhållit finansiering från andra svenska finansiärer? Flera svar är möjliga.

- Ja, från samma finansiär
- Ja, från annat forskningsråd (exempelvis Forte, Formas)

- Ja, från annan statlig organisation (exempelvis Vinnova, Energimyndigheten)
- Ja, från svensk forskningsstiftelse
- Ja, från svensk region
- Ja, från svensk privat sektor
- Ja, från annan organisation, ange vilken:
- Nej

Fråga 23: Kommentera gärna ditt svar:

Fråga 24: Har din forskning inom programmets område erhållit finansiering från andra utländska finansiärer? Flera svar är möjliga.

- Ja, från finansiär på nordisk nivå (exempelvis Nordiska ministerrådet, NordForsk, Nordisk energiforskning)
- Ja, från EU:s ramprogram (Horisont 2020, Horisont Europa)
- Ja, från European Research Council
- Ja, från annan finansiär på EU-nivå
- Ja, från utländsk nationell finansiär inom Europa (statlig, regional, institut, m.fl.)
- Ja, från finansiär i Nordamerika
- Ja, från finansiär i annan del av världen än Europa och Nordamerika
- Ja, från annan finansiär, ange vilken:
- Nej

Fråga 25: Kommentera gärna ditt svar:

Programmet

Detta avsnitt handlar om programmets organisation och processer.

Fråga 26: Vänligen värdera följande påståenden om Vetenskapsrådets organisation och processer rörande programmet.

	Stämmer helt	Stämmer ganska bra	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt	Vet inte
Informationen om utlysningar inom programmet på Vetenskapsrådets hemsida/sociala medier är ändamålsenlig	☐	☐	☐	☐	☐
Ansökningsprocessen inom programmet, exklusive ansökningsportalen, är ändamålsenlig	☐	☐	☐	☐	☐

	Stämmer helt	Stämmer ganska bra	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt	Vet inte
Programmets ansökningsportal är ändamålsenlig	☐	☐	☐	☐	☐
Bedömningsprocessen inom programmet, inklusive bedömningskriterierna, är tydligt beskriven	☐	☐	☐	☐	☐
Bedömningsprocessen inom programmet upplevs vara transparent (det är tydligt vem som ansvarar för vad)	☐	☐	☐	☐	☐
Bedömningsprocessen inom programmet upplevs vara fri från jäv	☐	☐	☐	☐	☐
Bedömningsprocessens längd är rimlig	☐	☐	☐	☐	☐
Finansieringsbeslut inom programmet är tillräckligt motiverade	☐	☐	☐	☐	☐
Programmets uppföljning av projektet är ändamålsenlig	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 26: Kommentera gärna ditt svar:

Dina svar har registrerats! Tack för att du tagit dig tid att besvara undersökningen. Dina synpunkter är viktiga för oss.

Bilaga C Expertbedömning

Annika Rabo, Stockholms universitet

Ninna Nyberg Sørensen, Dansk Institut for Internationale Studier

C.1. Inledning

Sakexperternas bedömning bygger dels på den empiri som samlats in av utvärderingsteamet, dels på ett arbetsmöte som genomfördes hos Faugert & Co i Stockholm 2022-04-22. Sakexperterna valdes ut genom en process där Vetenskapsrådet tillhandahöll förslag på experter och det centrala teamet kontaktade dessa en efter en. De som accepterade har sedan deltagit som sakexperter.

Sakexperterna fick på förhand tillgång till programmets strategiska forskningsagenda, en beskrivning av programmets mål och implementering författad av utvärderingsteamet, registeranalyser (inkl. register-, finansierings-, beviljandegrads-, jämställdhets-, och sociala nätverksanalyser), samt ett (stratifierat) urval av projekt från programmets projektportfölj. Under arbetsmötet presenterade utvärderingsteamet kompletterande resultat från enkätanalyser och intervjuer, där sakexperterna fick möjlighet att reflektera över resultaten. Reflektionerna tillsammans med sakexperternas helhetsintryck av programmet utgjorde sedan grunden för sakexperternas slutgiltiga bedömning. Sakexperternas svar på de numrerade utvärderingsfrågorna återfinns nedan.

C.2. Sakexperternas bedömning

1. Hur bidrar programmets utformning, insatser och aktiviteter till att skapa förutsättningar för att uppnå respektive agendas förväntade resultat och effekter och därmed möta samhällsutmaningar?

Vi bedömer, givet detta forskningsfältets bredd och storlek, att de enskilda projekten bidrar till att stärka fältet. De programgemensamma aktiviteterna – seminarier och mer öppna utåtriktade - bidrar till att synliggöra själva fältet och specifika forskningsfrågor.

Vidareutveckling av dialogen med beslutsfattare och yrkesverksamma kan inte nödvändigtvis lösas enbart på forskningssidan, utan kan också kräva åtgärder från dessa intressenter själva. Det skulle vara intressant att fråga dem vilka förändringar de anser krävs i deras organisation för att främja användningen av forskningsresultat i sin praxis.

2. Vilket mervärde tillför programmet forsknings- och innovationssystemet?

Vi anser att programmet tillför mervärde genom bredare empiriska, teoretiska och potentiellt metodologiska bidrag. Mervärdet ligger i de kommunikativa ansträngningarna samt hur programmet organiseras på ett övergripande plan. Samordning av aktiviteter, samarbete med Delmi och workshops om projekt är betydelsefulla mervärden.

3. Hur bidrar programmet till förnyelse och nytänkande inom identifierade samhällsutmaningar?

Vi anser att flera projekt är förnyande och nytänkande. Frågan är naturligtvis vem som identifierar samhällsutmaningarna (forskare eller beslutsfattare/praktiker). Migrations- och integrationsfrågornas komplexitet gör att vi helst skulle vilja se ett direkt samspel mellan forskare och makthavare, tjänstemän och medborgare i programmet. Detta för att öka det potentiella bidraget till att hantera samhällsutmaningar.

Ska all forskning vara innovativ? Historiska och tidigare utforskade integrationsutmaningar kan studeras i samtida empiriskt ljus. Precis som nya metodologiska och teoretiska ansatser till redan utforskade ämnen kan skapa nya resultat. Härav följer att förnyelse och omprövning kanske inte är önskvärdt i alla situationer. Flera samhällsutmaningar av historisk natur är ännu inte lösta, varför förnyelse och nytänkande kanske inte är önskvärdt i alla situationer.

4. Hur bidrar programmet till att adressera kunskapsluckor och/eller kunskapsbehov?

Vår uppfattning är att flera projekt, både i urvalet av projekt som vi granskat och i andra projekt som stöds, handlar om ny utveckling (ökad gränskontroll, ökad användning av biometri eller sociala medier) som vi vet för lite om. Det finns inte heller tillräcklig forskning om utvecklingen över tid. Här tänker vi både på tillströmningen av nya migrantgrupper och migrationspolitiska förändringar av betydelse för integrationen.

Som ovan beror potentialen för att uppfylla kunskapsbehov på vem som definierar dem. Det verkar finnas en bra dialog mellan forskare och användare, men också utrymme för att ytterligare förbättra den till exempel genom att stärka användargruppens möjligheter att införliva och tillämpa forskningsresultat i sin praktik.

Vi vill i sammanhanget poängtera att verkligheten ofta är mer komplex än vad evidenskonceptet tillåter. Därför kan "kunskapsbaserad" snarare än "evidensbaserad" policy vara ett bättre mål för programmet att sträva efter.

5. Hur bidrar programmet till tvärvetenskapliga samarbeten inom ramen för programmen?

Vi ser att programmet har som ambition att utveckla tvär- och mångvetenskapliga samarbeten inom och mellan projekten. Vissa projekt utgår från mångvetenskapliga (och i viss mån tvärvetenskapliga) metoder och teorier. Andra projekt är mer "endimensionella". Det är svårt att förmå forskare att inom ramen för nya satsningar arbeta tvär- och mångvetenskapligt om de inte redan har gjort det. Om det uppstår samarbeten över projektgränserna är för tidigt att säga. Möjligtvis hittar nya grupper varandra genom programgemensamma aktiviteter.

Klimatagendan och klimatförändringarnas inverkan på migrationen skulle kunna öppna upp ett större multi- och tvärvetenskapligt samarbete med naturvetenskap. Som framgår av den uppdaterade agendan för NFP Migration och integration är forskningen om klimatförändringar och migration kraftigt underrepresenterad i de insatser som stöds.

6. Hur bidrar programmet till tvärssektoriell samverkan inom ramen för programmen?

Vi anser att programmet uppmuntrar till tvärssektoriell samverkan och flera projekt har samarbete med andra högskolor inom och utanför landet, medan kopplingen till det civila samhället samt den offentliga och privata sektorn tycks svagare. Dessa sektorer tjänar som "informanter" i stor utsträckning och enbart undantagsvis som *co-researchers*. Sektorsövergripande samarbete verkar ha utvecklats bättre med den offentliga och statliga sektorn och det civila samhället än med den privata sektorn. Forskning om initiativ för arbetsmarknadsintegration skulle potentiellt kunna göras i samarbete med den privata sektorn.

Samarbetet med Delmi är uppenbarligen en av de viktigaste förnyelserna när det gäller att skapa tvärssektoriellt samarbete.

Vi hade gärna sett mer internationella samarbeten utanför anglosaxiska/västeuropeiska kollaborationer (både nordiska och framför allt partners i det globala syd).

7. Hur integreras och samordnas programmet och programmets aktiviteter och insatser med andra pågående insatser inom området nationellt såväl som internationellt?

Vår bedömning är att samordning och integrering sker framför allt genom programövergripande insatser som seminarier, *policy briefs* och övriga utåtriktade kommunikationer: Den uppdaterade agendans kartläggning av stödda insatser från 2017 och framåt ger intrycket av god samordning med det särskilda forskningsprogrammet om segregation och rasism och det särskilda NordForsk-initiativet, men hur denna samordning skapas är svårt att bedöma. Dessutom pågår en dialog mellan aktörer i programkommittén och genom användning av olika instrument (projekt, forskningsmiljöer, internationellt samarbete. Vi ser dessa aktiviteter som viktiga bidrag till samordning av pågående insatser.

8. Hur bidrar programmet till nyttiggörande av forskningsresultat?

Nyttiggörande sker framför allt genom programövergripande insatser som seminarier, *policy briefs* och övriga utåtriktade kommunikationer. Återigen verkar Delmis roll vara avgörande. Delmis mångåriga erfarenhet av att sprida forskningsunderlag som underlag för framtida migrationspolitiska beslut placerar dem i hjärtat av dialogen mellan forskare och den offentliga sektorn.

9. Hur skulle programmet kunna vidareutvecklas för att stärka sin roll som nationell forskningsplattform inom sitt område och uppfylla ambitionen att bidra till att möta stora samhällsutmaningar?

Vår bedömning är att programmets breda ansats gör det svårt att utveckla synergier mellan projekt och resultaten kommer antagligen att bli spretiga och spänna sig över många forskningsfrågor. I komplementet till forskningsagendan för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration (Vetenskapsrådet, 2021) så efterlyste forskarna mer forskning om diskriminering, rasism och extremism, arbetsmarknadsfrågor och utbildningsfrågor. Praktikerna ville ha mer forskning om politisk styrning, lagar och regelverk, arbetsmarknadsfrågor och utbildningsfrågor. Det vore intressant att gräva djupare i dessa likheter och olikheter. Det verkar vidare som migrationsforskning baserad på transnationella teoretiska och metodologiska ansatser är svagt representerad liksom just forskning om politisk styrning, lagar och regelverk. Ett transnationellt – eller multilokalt – fokus kan möjligen åstadkommas genom stöd till forskningssamarbeten med de länder som migranter och flyktingar kommer ifrån; när det gäller politisk styrning, lagstiftning och regelverk vill vi se ett multi- eller tvärvetenskapligt synsätt som betonar både lokal och internationell *governance*.

En möjlig väg framåt är att inventera alla de projektansökningar som inte beviljades och se om intresse finns bland dessa forskare att medverka för att svara på specifika forskningsfrågor i mer avgränsade fält (till exempel utbildning, hälsa, åldrande) inom integrationsfältet. En annan möjlighet är att ha seminarier som har tydlig fokus på metod- och teoriutveckling.

Mer utåtriktade aktiviteter i projekten, fler möjligheter för avancerade studenter att skriva uppsatser inom de olika projekten kan också stärka fältet.

Här bedömer vi att de kommande satsningar på forskarskolor kan bidra till att stärka programmet, givet att dess inriktning matchar luckor kring exempelvis transnationell forskning, *governance*- och policyaspekter, historiska/longitudinella ansatser och internationella komparativa studier. Forskarskolorna skulle också kunna bidra till mer interdisciplinära tvär- och mångvetenskapliga perspektiv i forskningen, samt ökad tvärasektoriell samverkan i projekt.

Stora samhällsutmaningar möts bäst med förpliktigande samarbeten mellan intressenter. Programmet skulle kunna utveckla metoder för att öka mottagarkapaciteten i samhället för att på sikt öka forskningens nyttiggörande. Vi skulle också gärna vilja se att de människor som forskningen inriktar sig mot får en roll i genomförandet, både vad avser frågeställningar och i själva forskningsprocessen (*co-creation of knowledge*).

Bilaga D Förkortningar

Delmi	Delegationen för migrationsstudier
EU	Europeiska unionen
Fol	Forskning och innovation
Formas	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Forte	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
NFP	Nationellt forskningsprogram
Sida	Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete
SNA	Social nätverksanalys
UoH	Universitet och högskolor

Bilaga E Beskrivning av Swecrisdata

E.1. Om Swecris och användningen av data till utvärderingen

Swecris är en tjänst som drivs av VR som ett regeringsuppdrag sedan 2012. Tjänsten är att tillhandahålla data om forskningsfinansiering i Sverige främst från statliga finansiärer men även olika privata eller statliga stiftelser ingår i data från organisationer som levererar data till den databas som byggts upp för uppdraget. I dagsläget ingår tio finansiärer i samarbetet.

Data som levereras rör beviljade projekt, med uppgifter om finansiering, finansieringsperiod, projektdeltagande personer, medelsförvaltande eller koordinerande organisationer, projekttitlar och beskrivningar, samt forskningsämnen. När det gäller finansieringen så är det endast finansiärernas anslagna belopp som finns med, eventuellt medfinansiering som är vanligt hos framför allt Vinnova finns inte med.

Finansiärerna som levererar data till Swecris har olika uppdrag och ansvarsområden, de vänder sig till olika organisationer och aktörer med sina utlysningar, har olika volymer på såväl anslag som antal projekt. På grund av detta finns det rätt stora skillnader i volymerna på data från de olika leverantörerna till Swecris. Tabell 2 visar data från Swecris för samtliga finansiärer och projekt med startår mellan 2017 och 2021, där detta syns tydligt. Vinnova och VR har nästan lika många finansierade projekt men Vinnova vänder sig till betydligt fler typer av organisationer inklusive företag, medan VR likt flera andra finansiärer främst vänder sig till universitet och högskolor.

Tabell 2. Finansiärer i Swecris, antal projekt och beviljat belopp från finansiärerna, för projekt med startår 2017–2021.⁴⁰

Finansiär	Antal projekt	Beviljade belopp (mnkr)
Formas	2 090	6 972
Forte	966	3 896
IFAU, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	32	23
Riksbankens Jubileumsfond	360	1 472
Statens energimyndighet	1 767	4 130
Vetenskapsrådet	5 648	26 856
Vinnova	7 811	17 378
Östersjöstiftelsen	61	260
Totalsumma	18 735	60 987

Källa: Swecris (nedladdat 2022-05-23).

Svensk standard för forskningsämnen används av de flesta finansiärer sedan den infördes 2011/2012 som ett sätt för de sökande att ange vilken forskning projekten kopplar till. I de flesta fall är det möjligt att använda upp till tre eller fler forskningsämnen för att till exempel ange ett tvärvetenskapligt projekt. Indelningen av forskningsämnen finns på tre nivåer, forskningsämnesområde, forskningsämnesgrupp och forskningsämne, som är den finaste nivån och den nivå som främst används vid klassningen av projekten av den sökande hos

⁴⁰ Statens Geotekniska Institut och Ragnar Söderberg hade ingen data i Swecris vid tillfället för uttag, varför endast åtta finansiärer är inkluderade i tabellen.

finansiärerna. I Tabell 3 organisationer, projekt och beviljade belopp fördelat på forskningsämnesområde för de projekt som har klassning.

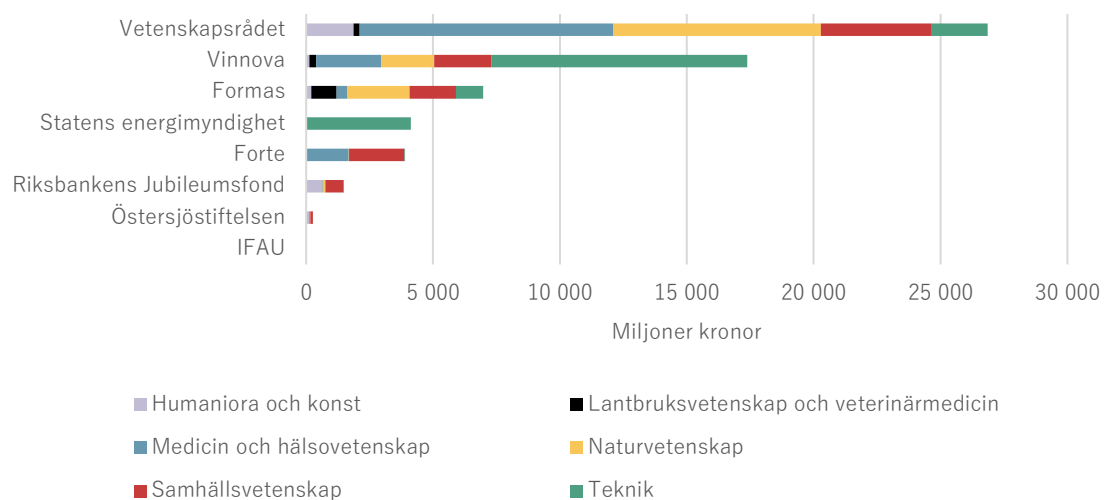
Tabell 3. Forskningsämnesområden i Swecris, antal projekt och beviljat belopp från finansiärerna, för projekt med startår 2017–2021.

Forskningsämnesområde	Antal projekt kopplat till forskningsämne	Beviljade belopp (mnkr)
Humaniora och konst	1 031	2 971
Lantbruksvetenskap och veterinärmedicin	798	1 507
Medicin och hälsovetenskap	4 099	14 682
Naturvetenskap	4 747	12 853
Samhällsvetenskap	3 713	11 424
Teknik	7 954	17 549
Totalsumma	18 735	60 987

Källa: Swecris.

Figur 16 visar fördelningen av forskningsämnesområden hos svenska finansiärer. Figuren ger en grov bild av finansiärernas inriktningar i form av forskningsämnesområden.

Figur 16. Överblick av svenska finansiärers finansiering av projekt 2017-2021 i Swecris per forskningsämnesområde

Källa: Swecris.

technopolis
group

www.technopolis-group.com

Regeringen har gett Formas, Forte och Vetenskapsrådet i uppdrag att leda ett antal nationella forskningsprogram som tar sikte på olika samhällsutmaningar. De första programmen startade 2017. Fram till 2022 har uppdraget stegvis utökats till totalt 13 program, alla med olika inriktningar. De nationella forskningsprogrammen är breda, tioåriga satsningar.

Nu har en halvtidsutvärdering genomförts av de sju forskningsprogram som startade 2017. Den här rapporten berör forskningsprogrammet inom migration och integration. Utvärderingarna är genomförda av Faugert & Co Utvärdering AB.

Vetenskapsrådet
Hantverkargatan 11B
Box 1035, 101 38 Stockholm
Tel: 08-546 44 000
E-post: vetenskapsradet@vr.se
Vetenskapsrådet.se